

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Policie České republiky v integrovaném záchranném systému

Bc. Antonín JÍLEK

© 2017-2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Antonín Jílek

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Policie České republiky jako součást Integrovaného záchranného systému ČR

Název anglicky

Police of the Czech Republic in an integrated rescue system

Cíle práce

Cílem diplomové práce je ověřit připravenost Policie ČR, která je součástí Integrovaného záchranného systému ČR, čelit současným a předvídatelným hrozbám proti kritické infrastruktuře a obyvatelstvu. V případě zjištění nedostaků v dokumentech, právních předpisech a v praxi navrhnout opatření k jejich eliminaci.

Metodika

- soustředění právních předpisů, strategických dokumentů a odborné literatury
- konzultace s vedoucím práce
- prostudování teoretické části práce a její zhodnocení
- získání a prostudování konkrétních materiálů
- vyhodnocení získaných dat
- sumarizace výsledků a jejich vyhodnocení

Doporučený rozsah práce

60-80

Klíčová slova

integrováný, záchranný, systém, policie, právní úprava, krize, bezpečnost, riziko

Doporučené zdroje informací

Bezpečnostní strategie České republiky (2015)
Doktrína Armády České republiky (2013)
Konceptce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
Obranná strategie České republiky (2017)
PROCHÁZKOVÁ, D. Bezpečnost a krizové řízení
Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů
Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů
Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků ozbrojených sborů

Předběžný termín obhajoby

2021/22 ZS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Viktor Jansa, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 4. 10. 2021

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 11. 2021

Oficiální dokument * Česká zemědělská univerzita v Praze * Kamýcká 129, 165 00 Praha - Suchbátka

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Policie České republiky v integrovaném záchranném systému" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11.2021

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucím diplomové práce JUDr. Viktoru JANSOVI CSc. za ochotu, poskytnuté materiály, zájem, připomínky a čas věnovaný vedení této diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat JUDr. Milanu UHLÍKOVI CSc., za totéž, jelikož pan doktor Uhlík vedl mou práci před panem doktorem Jansou.

Velké poděkování náleží také celé mé rodině a přátelům za podporu, trpělivost a povzbuzování po dobu mého celého studia.

Abstrakt

Tématem a cílem této diplomové práce je seznámit čtenáře s fungováním integrovaného záchranného systému, a především ověřit připravenost Policie České republiky, která je jeho součástí, čelit současným a předvídatelným hrozbám proti kritické infrastruktuře a obyvatelstvu. Tato diplomová práce je rozdělena na dvě části. První teoretická část je zaměřena mimo jiné na seznámení se se složkami integrovaného záchranného systému i s možnými hrozbami a mimořádnými událostmi, při kterých IZS zasahuje. Dále se věnuje právní úpravě jak samotného integrovaného záchranného systému, tak jeho jednotlivých složek. Ve druhé části je proveden empirický průzkum prostředí u Policie České republiky, a to formou dotazníku a neřízených rozhovorů s odborníky. Průzkum dokazuje, že je Policie České republiky schopna v současné době čelit předvídatelným hrozbám. Hlavním cílem by měl být nábor nových schopných policistů a odborníků z různých oblastí, aby se současný stav stabilizoval a případně do budoucna zlepšil.

Klíčová slova

integrovaný, záchranný, systém, policie, právní úprava, bezpečnost, mimořádná událost, krize

Abstract

The topic and the aim of this diploma thesis is to acquaint readers with the functioning of the Integrated Rescue System and especially to verify the preparedness of the Police of the Czech Republic, which is a part of it, to face current and predictable threats against critical infrastructure and population. The diploma thesis is divided into two parts. The first theoretical part is focused, among other things, on getting acquainted with the emergency services of the Integrated Rescue System and with possible threats and emergencies in which the Integrated Rescue System intervenes. It also deals with the legal regulation of both the Integrated Rescue System itself and its individual emergency services. In the second part an empirical survey in the form of a questionnaire and undirected interviews with experts in the environment of the Police of the Czech Republic is carried out. The survey proves that the Police of the Czech Republic is currently able to face predictable threats. The main objective should be to recruit new competent policemen and professionals from various spheres in order to stabilize and possibly improve the current state in the future.

Key words

integrated, rescue, system, police, legal regulation, safety, emergency, crisis

Obsah

1	Úvod	11
3	Současný stav poznání řešené problematiky	14
3.1	Právo de lege ferenda z pohledu současných hrozeb	15
4	Analýza zkoumané problematiky	18
4.1	Současné a předvídatelné hrozby	18
4.1.1	Bezpečnostní hrozby v České republice	19
4.1.2	Obranná politika	23
4.2	Názor autora z pohledu současné právní úpravy v návaznosti na hrozby	24
4.3	Integrovaný záchranný systém	26
4.3.1	Vznik a charakteristika	27
4.3.2	Hasičský záchranný sbor České republiky	29
4.3.3	Poskytovatelé záchranné zdravotnické služby	30
4.3.4	Policie České republiky	32
4.3.5	Ostatní složky IZS ČR	33
4.3.6	Informační systém při využívání IZS	36
4.4	Místo, úkoly a součinnost Policie České republiky s ostatními složkami IZS	38
4.4.1	Místo	38
4.4.2	Součinnost	40
4.5	Mimořádné události	41
4.5.1	Časová, finanční a materiální náročnost likvidace následků mimořádných událostí	43
4.5.2	Vyhodnocení připravenosti Policie ČR k ochraně života, zdraví a majetku osob v případě vzniku mimořádné události	45
4.5.3	Mimořádná událost	45
4.5.4	Připravenost Policie ČR při vzniku mimořádných událostí	47
4.5.5	Vyhodnocení připravenosti Policie České republiky k ochraně života, zdraví a majetku osob v případě vzniku krizových situací	52
4.5.6	Krizová situace	52
4.5.7	Připravenost Policie České republiky čelit hrozbám	54
4.7.1	Dotazník	59

4.7.3	Otázka číslo 2 – Věk.....	60
4.7.4	Otázka číslo 3 – Typ služebního zařazení	61
4.7.5	Otázka číslo 4 - Domníváte se, že je policie dostatečně technicky vybavena při mimořádných událostech	62
4.7.6	Nedostatečnost technického vybavení.....	63
4.8	Neřízený rozhovor s odborníky	64
4.8.1	Rozhovor s Bc. mjr. v.v. Miroslavem Kunešem.....	64
4.8.2	Rozhovor s npor. Mgr. Tomášem Šafaříkem.....	65
4.8.3	Poznatek z rozhovorů.....	66
4.8.4	Sumarizace výsledků zkoumání z pohledu organizace, řízení, krizového plánování a přípravy příslušníků PČR čelit mimořádným událostem a krizovým situacím a s návrhy na eliminaci zjištěných nedostatků	66
4.9	Problémy a perspektivy	68
5	Závěr.....	70
6	Seznam použitých zdrojů.....	71
7	Seznam použitých zkratk	
8	Přílohy	

1 Úvod

V dnešní těžké době, kdy se na nás valí příval informací o kriminalitě v naší zemi, jsem se rozhodl pro práci, která by měla smysl. Dlouho jsem přemýšlel o tom, jaké téma vybrat, které by se dobře psalo a po vypracování by zaujalo i ostatní čtenáře, a tak jsem se rozhodl pro práci o Policii České republiky. Mnoho občanů tyto subjekty bere spíše jako nezbytnou součást naší společnosti, než aby se na tento subjekt podívali jako na případnou pomoc při ohrožení našeho státu. Pro mnohé z nás je policie pouhým nástrojem, jak docílit spravedlnosti. Pro jiné pouze subjekty, které při porušení povinnosti okrádají domácí rozpočet o finanční prostředky, při placení různých pokut. Ale jaké je postavení policie jako takové v integrovaném záchranném systému?

Téma diplomové práce Policie České republiky v integrovaném záchranném systému, bylo vybráno z důvodu, jelikož již 19. rok pracuji u Policie České republiky, kdy v současné době jsem ustanoven ve funkci vrchního inspektora u Odboru dopravy chráněných osob u Ochranné služby PČR a současně jsem již 26 let členem Sboru dobrovolných hasičů, kde působím již jedenáctým rokem jako velitel SDH a jsem členem Okresní rady ochrany obyvatel a z tohoto důvodu vím, že spolupráce v rámci Integrovaného záchranného systému je pro všechny složky klíčová. Vzhledem k tomu, že je Policie velkou složkou IZS, kdy ke dni 1.1.2021 sloužilo v České republice 40434 policistů,¹ jsem se rozhodl vybrat právě toto téma, abych mohl ve své práci ověřit základní hypotézy, zda je spolupráce Policie ČR na tak vysoké úrovni, aby při ohrožení státu mohla ochránit tuto zemi, a zda případně jak spolupracuje s Integrovaným záchranným systémem. Dále chci svým zkoumáním ověřit, a poukázat na možné nedostatky v tomto systému a tak i následné hrozby, které by mohly ohrozit tyto systémy.

Diplomová práce je rozdělena do několika základních částí. V první kapitole nalezneme úvod, druhá kapitola potom nese název cíle a metodika práce, kde je vysvětlen hlavní cíl této práce a následně rozpracována metodika práce. V třetí kapitole, která nese název Současný stav poznání řešené problematiky, je rozpracována základní platná legislativa, kdy je čtenář seznámen se zákony, které existují a upravují Integrovaný záchranný systém celkově, ale také každou jeho složku zvlášť. Navíc je zde zmíněna i Ústava a Listina základních práv a svobod jako základní kámen pro stavbu všech zákonů,

¹ <https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2021-pocetni-stavy.aspx>

kdy každý občan tohoto státu má nárok na ochranu zdraví a majetku. Dále jsou v kapitole rozpracovány zákony, týkající se IZS to Zákon o Policii ČR, o Hasičském záchranném sboru, o Zdravotnické záchranné službě a další citované.

Čtvrtá část obsahuje analýzu, která vyhodnocuje současné a možné hrozby, které mohou nastat, dále definuje integrovaný záchranný systém z pohledu právního a z pohledu historie. V této kapitole je také definováno, jaké jsou úkoly a součinnost policie s ostatními složkami. Není opomenut ani základní charakter mimořádných událostí, dále časová, finanční a materiální náročnost likvidace následků a vyhodnocení připravenosti policie. Dále je zde proveden empirický výzkum, který je formou dotazníku a rozhovoru s odborníky. Výzkum je zaměřen na současný stav u Policie ČR, na nedostatky a jejich možné odstranění.

Pátá část má název problémy a perspektivy a zabývá se celkovým shrnutím zjištěných poznatků.

2 Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je ověřit připravenost Policie ČR, která je součástí Integrovaného záchranného systému ČR, čelit současným a předvídatelným hrozbám proti kritické infrastruktuře a obyvatelstvu. V případě zjištění nedostatků v dokumentech, právních předpisech a v praxi navrhnout opatření k jejich eliminaci.

Pro zpracování této práce byly použity metody sběru informací, a to především rozborem stávající právní úpravy Integrovaného záchranného systému a jeho jednotlivých složek. Dále bylo provedeno empirické šetření, kdy bylo formou dotazníku osloveno sto respondentů z řad Policie České republiky, kteří se setkávají při výkonu služby s mimořádnými událostmi. Jednalo se o policisty různého věku a pohlaví, zařazené u rozdílných složek policie, převážně v Plzeňském kraji a v Praze. Součástí práce je rovněž rozhovor se dvěma odborníky, kteří pracovali na vedoucích postech různých složek Policie ČR v Klatovech a v Praze. Rozhovory byla zjištěna aktuální situace uvnitř Policie ČR a z tohoto se následně dá odvodit připravenost Policie ČR při řešení hrozeb a mimořádných událostí. Ke zvolené problematice není žádná publikace, která by se přímo věnovala tématu diplomové práce, a proto byl na základě zjištěných teoretických znalostí

vytvořen okruh informací, jejichž sběr byl využit pro zpracování této diplomové práce. Přínosem byly články a zákony týkající se integrovaného záchranného systému. Na základě těchto jednotných předpisů pak byl vytvořen ucelený náhled na danou problematiku.

3 Současný stav poznání řešené problematiky

V České republice existuje mnoho platných právních předpisů, které se dotýkají právě přímo Policie a Integrovaného záchranného systému. Již v ústavním zákoně č. 1/1991 Sb., Ústava České republiky, dále v Listině základních práv a svobod a v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, se stanovují základní povinnosti České republiky v oblasti ochrany životů, zdraví a majetku, vnitřního pořádku a bezpečnosti, kdy se jedná převážně o odstraňování hrozícího nebezpečí, zabezpečení základní zdravotnické složky a dále plnění povinností Policie České republiky. Integrovaný záchranný systém je součástí státu, a proto je i právně ošetřen.

Integrovaný záchranný systém potom upravuje zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Tento zákon vymezuje složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost, působnost a pravomoc státních orgánů a územně samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (dále jen "krizové stavy").²

Mezi složky integrovaného záchranného systému patří Hasičský záchranný sbor, který je upraven v zákoně číslo 320/2015 Sb., o hasičském záchranném sboru České republiky, a o změně některých zákonů, který vstoupil v platnost 1. ledna 2016. Tento zákon nahradil zákon číslo 238/2000. „*Hasičský záchranný sbor je jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.*“³

S předchozím zákonem musíme uvést i zákon číslo 133/1985 Sb., jedná se o Zákon České národní rady o požární ochraně, který patří do integrovaného záchranného systému z toho důvodu, že jeho „*Účelem zákona je vytvořit podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech stanovením povinností ministerstev a jiných správních*

² ČESKO. fragment #f2059300 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 21. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239#f2059300>

³ ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 24. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320#p1-1>

úřadů, právnických a fyzických osob, postavení a působnosti orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, jakož i postavení a povinností jednotek požární ochrany.“⁴

Druhou důležitou složkou integrovaného záchranného systému jsou poskytovatelé záchranné zdravotnické služby, který upravuje zákon číslo 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. *„Tento zákon upravuje podmínky poskytování zdravotnické záchranné služby, práva a povinnosti poskytovatele zdravotnické záchranné služby, povinnosti poskytovatelů akutní lůžkové péče k zajištění návaznosti jimi poskytovaných zdravotních služeb na zdravotnickou záchrannou službu, podmínky pro zajištění připravenosti poskytovatele zdravotnické záchranné služby na řešení mimořádných událostí a krizových situací a výkon veřejné správy v oblasti zdravotnické záchranné služby.“⁵*

Poslední důležitou složkou je Policie České republiky, která je upravena v zákoně číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, tento zákon upravuje povinnosti Policie. *„Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).“⁶*

3.1 Právo de lege ferenda z pohledu současných hrozeb

Jelikož stále dochází k velkému množství zneužívání tísňových linek, kdy jde často o zlomyslná volání, čímž se může stát, že se nedovolá ten, kdo pomoc potřebuje, resp. zbytečně se zaměstnávají operátoři tísňových linek Integrovaného záchranného systému i samotné výjezdové skupiny IZS. Následkem těchto zneužití tísňových linek může dojít k situaci, že IZS nebo jeho část nemůžou být včas na místě, kde je jich třeba, jelikož jeli

⁴ ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 26. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#p1-1>

⁵ ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 26. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374#p1-1>

⁶ ČESKO. § 2 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 26. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273#p2-1>

na místo, kde nedošlo k žádné mimořádné události. Z tohoto důvodu bych navrhl zpřísnění postihu za toto nežádoucí chování.

Jako řešení tohoto jevu bych navrhl úpravu zákona č. 127/2005 Sb. o elektronických komunikacích, kde je uskutečňování zlomyslných volání vedeno jako přestupek, za který lze uložit pokutu do výše 100 000 Kč. Účinnější sankcí za tento přestupek by bylo, kdyby pachatel musel zaplatit mnohem více, mohlo by se jednat dle mého názoru i o několikanásobné zvýšení této pokuty, nebo toto jednání zařadit do trestního zákona jako trestný čin. V souvislosti s tím pak za tento trestný čin v trestním zákoně by mohla být uložena účinnější a přísnější sankce v podobě trestu, který trestní zákon umožňuje stanovit. Dále jsem při zkoumání této problematiky narazil na problém v rámci krizového řízení a ochrany obyvatelstva, který se týká pravomocí starostů obcí s rozšířenou působností. Pro tyto osoby vyplývá to nejdůležitější ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění. Dále pak č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů v platném znění, č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) v platném znění a v neposlední řadě zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů (vodní zákon) v platném znění. Tyto zákony jsou dle mého názoru velice dobře zpracované a myslím, že i v praxi zavedené.

I tak bych ale de lege ferenda navrhl rozšířit pravomoci starostů v oblasti těch krizových situací a mimořádných událostí, kterými Česká republika trpí nejčastěji. Jde hlavně o různé povodňové situace, kdy je starosta z titulu své funkce předsedou povodňového orgánu, ale nemá žádné vymezené pravomoci, neboť jde primárně o orgán kolegiální. Proto se domnívám, že de lege ferenda by bylo vhodné přesně vymezit odpovědnost a konkrétní úkoly starosty obce s rozšířenou působností v případě, že obec zasáhne povodeň či záplava.

Na základě toho, že zákon 239/2000 Sb. o Integrovaném záchranném systému ukládá starostovi obce s rozšířenou působností různé specifické požadavky, které se týkají oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva, také bych de lege ferenda navrhl, že by zákon o obcích mohl samostatně zdůraznit význam funkce starosty obce s rozšířenou působností v případě mimořádných událostí. Nyní taková právní úprava v zákoně o obcích absentuje.

Stejně tak bych uvedl, že bezpečnostní rada obce, která má rozšířenou působnost, nedisponuje mnoha kompetencemi či pravomocemi. Jedná se hlavně o pracovní orgán pro přípravu krizových situací a také je to pracovním orgánem starosty obce s rozšířenou působností. Starosta v čele této bezpečnostní rady nedisponuje skoro žádnými výkonnými

pravomocemi a jeho role je hlavně koordinační, kdy koordinuje veškeré aktivity a činnosti této rady. Navíc je podstatný rozdíl mezi jednotlivými obcemi s rozšířenou působností z hlediska velikosti územního obvodu či počtu obyvatel, případně míry potenciálního i faktického ohrožení, přičemž všechny tyto faktory se pak logicky promítají i do podoby a významu každé jednotlivé bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností.

4 Analýza zkoumané problematiky

4.1 Současné a předvídatelné hrozby

Nejvýznamnější globální bezpečnostní hrozby můžeme považovat válečné hrozby jako například globální a regionální válečné konflikty. Režimní hrozby, kam lze zařadit terorismus, extremismus, separatismus. Dále existují kriminální hrozby, kam řadíme známý obchod se zbraněmi a organizovaný zločin, následně sociální hrozby, kam spadá migrace a přelidňování, ekonomické hrozby, environmentální hrozby, kam lze zařadit energetické a surovinové hrozby.

Vedle těchto hrozeb následně stojí i bezpečnostní hrozby na národních úrovních, a to jsou přírodní hrozby,⁷ kam spadají živelné pohromy, povodně, sněhové vánice, sucha a požáry, degradace a eroze půdy, dále geologické hrozby jako je zemětřesení a vulkanická činnosti. Rovněž sem patří v dnešní době aktuální biologické hrozby, mezi které patří různé nákazy a toxiny. Další skupinou jsou technologické hrozby, kam můžeme zařadit radiační havárie, úniky chemických látek, havárie s narušením vodních děl a rozsáhlé poruchy inženýrských sítí. Poslední skupinou jsou kriminální hrozby, kam se řadí terorismus, kriminalita, kybernetické hrozby a místní ozbrojené konflikty.

V současné době existuje mnoho aktivně probíhajících ozbrojených konfliktů, v různých státech, které ale nejsou náplní této práce a z tohoto důvodu se jim zde nebudu dále věnovat. Dalším velkým problémem může být mezinárodní terorismus.

Za velice závažným rizikem, které se dotýká každého občana této země je šíření chorob, kdy v současné době je celosvětová pandemie viru Covid-19, která zužuje celý svět již dva roky. Toto je příklad výše uvedené biologické hrozby. Ve dnech 8. - 9. 9. 2021 proběhla v Uherském Hradišti konference CrisCon – Krizové řízení a řešení krizových situací, jejíž cílem bylo vytvořit prostor pro výměnu nejnovějších teoretických i praktických poznatků a zkušeností v oblasti krizového a rizikového managementu, jejíž součástí byla i problematika pandemie Covid – 19 v kontextu současnosti.⁸

⁷<http://av21.ssc.avcr.cz/vyzkumne-programy/04-prirodni-hrozby/index.html?month=1&year=2018&eventDate=07-01-2018&>

⁸<https://criscon.cz>

Dále nesmíme opomenout environmentální hrozby, mezi které řadíme čerpání neobnovitelných zdrojů, což ačkoliv se momentálně nezdá být problémem ohrožující planetu Zemi, v budoucnosti tomu může být ale jinak. Dalším závažným problémem je úbytek ozónové vrstvy, globální oteplování, zvyšování skleníkových plynů a klimatické změny.

4.1.1 Bezpečnostní hrozby v České republice

V České republice existuje mnoho hrozeb, které mohou nastat při neřešení daných problémů. Za největší a momentálně nejvíce probíraným problémem můžeme označit migraci s ní možno spojený terorismus a teroristické útoky. Definice terorismu podle Ministerstva vnitra České republiky.

Terorismus - Terorismus doprovází vývoj lidské společnosti v celé historii. V různých dějinných obdobích se projevoval v různých podobách. Měnily se cíle, metody, formy, používané prostředky. Většinou byl propojen s jinými formami násilí – válka, povstání, revoluce. Můžeme ho charakterizovat jako připravené a důkladně promyšlené použití násilí, obvykle zaměřené proti velkému množství osob s cílem vyvolat strach, paniku, nejistotu. Skrz něj mají být splněny politické, náboženské nebo ideologické požadavky. Jejich hlavním cílem je především nechráněné civilní obyvatelstvo, které je lehkým cílem. Definice terorismu je celá řada, např. podle definice Bezpečnostní informační služby ČR je Terorismus násilná forma prosazování politických zájmů stoupenců určité radikální ideologie (politické, náboženské, nacionalistické, separatistické, ekologické a jiné), cílem násilností je zpravidla civilní obyvatelstvo.⁹ Mezníkem zásadního významu se staly teroristické útoky ze dne 11. 09. 2001, kdy světem otrásl teroristický útok na Spojené státy americké.

„Úroveň připravenosti České republiky na případný teroristický útok na jejím území nebo proti jejím zájmům v zahraničí je možné označit za odpovídající. Přitom je třeba zdůraznit, že současná situace v České republice je z hlediska teroristických projevů klidná. Vzhledem k zapojení státu do současné fáze protiteroristického úsilí a v souvislosti se členstvím země v Evropské unii a Severoatlantické alianci je ovšem třeba případná rizika nepodceňovat

⁹ <https://www.bis.cz/terorosmus/> [cit.30.11.20221]

a odpovídajícím způsobem se na ně připravovat. Veškerá protiteroristická opatření, ke kterým je v České republice přistupováno, jsou koncipována s respektem k ochraně základních lidských práv a svobod.“¹⁰

Organizovaný zločin - „Představuje v současné době nejzávažnější nevojenskou hrozbu pro českou společnost. Zločinecké skupiny skrze svou činnost podřývají společenské uspořádání, narušují stabilitu ekonomiky, podkopávají demokratické struktury a v konečné fázi tak způsobují zánik právního státu. Proto je boj proti organizovanému zločinu a jeho doprovodným jevům jednou z priorit národně-bezpečnostní politiky.“¹¹

Kybernetické hrozby – Bezpečnostní prostředí probíhá stálými změnami, a to přineslo nárůst informačních technologií a vytvoření kybernetického prostředí. Je to základ moderní komunikace. Při neustálém navyšování využívání technologií ve virtuálním prostředí vzniká i bezpečnostní riziko. Ve světovém měřítku působí mnohem více aktérů než kdykoliv předtím. Jde o vzájemnou propojenost domácí a zahraniční politiky, války a míru, civilních a vojenských záležitostí. Uživatelé internetu přibývají a s tím rostou i iniciativy, které požadují po státě zapojení při správě kybernetického prostoru.

Správa internetu se týká především zákazu hraní on-line hazardních her, omezení k různému materiálu, či cenzurování politického obsahu. Kybernetický prostor není prostor v doslovném smyslu slova. Je virtuální, nemá hranice. Kyberterorismus je postupné sbližování terorismu a kyberprostoru. Chápeme ho jako nezákonný útok nebo útok proti počítačům, sítím informacím, za účelem vystrašit nebo přinutit vládu nebo obyvatelstvo k podpoře politických nebo sociálních cílů. Za akt kyberterorismu považujeme například útok na kritickou infrastrukturu.¹² Důležitý průvodní jev, který doprovází takové aktivity, je psychologický aspekt napadení jakýmkoli způsobem. Může to vyvolat takovou míru strachu, který může vést k ekonomickým, fyzickým nebo jiným škodám. Kyberterorismus je specifický typ trestné činnosti, která představuje mimořádně nebezpečí. Tuto skutečnost umocňuje i zvýšené používání informačních technologií a také uchovávání dat.

Je o zneužívání telekomunikační a výpočetní techniky, zahrnující i internet jako prostředek ke spáchání teroristického útoku. Kyberterorismus může být namířen proti počítačům,

¹⁰ Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnostní politika – Bezpečnostní hrozby*. [online]. © 2017. [cit. 22. 7. 2017] Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>>

¹¹ Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnostní politika – Bezpečnostní hrozby*. [online]. © 2017. [cit. 22. 7. 2017] Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>>

¹² <https://civilnaochrana.org/?p=1522>

hardwaru, softwaru, datům apod., nebo v ní počítač vystupuje jako nástroj, jehož prostřednictvím je trestný čin páchan. Pod pojmem kyberkriminalita rozumíme využívání informačních technologií, většinou počítačů k provádění trestné činnosti. Evropská unie a příslušné výbory se dohodly na definici, podle níž to je nelegální, nemorální a neoprávněné řízení, které zneužívá nebo mění údaje, získané prostřednictvím výpočetní techniky „V souvislosti s pokračujícím pronikáním informačních technologií do všech oblastí života i běžného fungování společnosti, které lze v obecné rovině označit za pozitivní fenomén, dochází bohužel i k nárůstu rizik, která nám z těchto technologií plynou.“¹³

Extremismus - „Radikalizace, profesionalizace a internacionalita extremistů představuje bezprostřední, každodenní bezpečnostní hrozbu. Čelíme v jejich podání vysoce organizované a efektivní trestné činnosti, přesahující nejen hranice regionů, ale i hranice republiky. Kvůli násilí a strachu, který extremisté šíří, dalo Ministerstvo vnitra boji s nimi bezpečnostní prioritu.“¹⁴ Extremismus můžeme definovat např. jako vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku.¹⁵

Bezpečnost civilního letectví „Problematika bezpečnosti civilního letectví se zejména po 11. září 2001 stala prioritou státních bezpečnostních složek. Ochrana civilní letecké dopravy představuje soubor mnoha opatření jak v oblasti pozemní, tak vzdušné bezpečnosti. Odbor bezpečnostní politiky se ve spolupráci s Odborem azylové a migrační politiky, Odborem legislativy a koordinace předpisů a Službou cizinecké policie podílí za Ministerstvo vnitra zejména na přípravě nových norem pro oblast civilního letectví, přípravě koncepčních materiálů, zlepšování informovanosti mezi všemi subjekty zúčastněnými na ochraně civilního letectví před protiprávními činy, vyhodnocování bezpečnostních rizik a na přípravě a vyhodnocování cvičení orgánů krizového řízení, ve kterých je zastoupen prvek bezpečnosti civilního letectví.“¹⁶

¹³ Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnostní politika – Bezpečnostní hrozby*. [online]. © 2017. [cit. 22. 7. 2017] Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>>

¹⁴ Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnostní politika – Bezpečnostní hrozby*. [online]. © 2017. [cit. 22. 7. 2017] Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>>

¹⁵ <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.saxp>

¹⁶ Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnostní politika – Bezpečnostní hrozby*. [online]. © 2017. [cit. 22. 7. 2017] Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>>

Korupce - „Boj proti korupci je dlouhodobým procesem vyžadujícím spolupráci všech orgánů veřejné moci, a to jak v oblasti prevence, zprůhlednění procesů i postihu. Pro vymýcení korupce je na jedné straně potřeba fungující právní prostředí, na druhé straně pak vysoká míra integrity osob, jež ze své funkce vystupují ve veřejném zájmu. Jelikož korupční praktiky jsou v řadě případů úzce propojeny s dalšími formami trestné činnosti, mohou tak přispět k podkopání samotných základů společnosti a demokratického právního státu. Výsledkem pak je ztráta důvěry občana v poctivost a nestrannost fungování státních institucí, pokřivení tržních vazeb, ekonomický úpadek, destabilizace státu a další nepříznivé vlivy.“¹⁷

Migrace – Lidé odjakživa využívaly jakékoli prostředky, které směřovaly k lepšímu životu. Také se přesouvaly i na jiná místa, kvůli lepším podmínkám. Není to výjimkou ani v dnešní době, že lidé hledají cesty k lepšímu životu. Proces migrace nevzniká pouze kvůli špatným sociálním a ekonomickým podmínkám v zemi. Důvodů na migraci může být mnoho. Ať už jsou to vojenské, občanské nepokoje, radikální náboženské hnutí, taktéž i politické důvody, zejména v zemích, kde je diktátorská forma vlády. Mezi důvody migrace ale může být i environmentální bezpečnost, kdy častou příčinou odchodu z domovů může být například nedostatek pitné vody.

Migraci můžeme rozdělit do dvou základních skupin, a to legální migrace a nelegální migrace – právě tato migrace je považována za veliký problém. V roce 2020 Policie České republiky při nezákonné migraci 7093 cizinců, což je zhruba o čtvrtinu víc, než bylo zadrženo v roce 2019.¹⁸ Zde je tedy vidět, že i když se v současnosti, vzhledem k pandemické krizi, o nelegální migraci již nemluví v takové míře jako dříve, nelegální migrace zde pořád je a k úkolům policie patří jí odhalovat. Většina ilegálních migrantů nemají jako cílovou destinaci Českou republiku, ale chtějí pokračovat přes naše území dále do západní Evropy, například do Německa

Povodně – Co se týče povodní, měla by být připomenuta nejtragičtější událost z roku 1997. kdy došlo v srpnu k nejničivějším povodním v dějinách České republiky. Zemřelo při nich 50 osob. Tato katastrofa ukázala v té době velkou nepřipravenost tehdejších institucí, a právě tato událost vedla k rozsáhlým změnám a přepracování havarijních plánů.

¹⁷ Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnostní politika – Bezpečnostní hrozby*. [online]. © 2017. [cit. 22. 7. 2017] Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>>

¹⁸ <https://cesky.radio.cz/policie- loni-v-cesku-odhalila-o-ctvrtinu-vic-nelegalnich-migrantu-8707435>

Povodně začaly 5. července kdy v povodí Moravy a Odry, bylo zatopeno 536 měst a obcí v 34 okresech. Nejtragičtější následky byly v obci Troubky na Přerovsku. Tato obec byla poznamenána na tolik, že daná obec byla skoro srovnána se zemí a z obce zůstaly jen trosky. Dnes jsou záplavy pořád velice dobře vnímaným rizikem, poslední velké záplavy se v České republice odehrály v červnu v roce 2020, ale ničivé povodně zasáhli Českou republiku od jejího vzniku již celkem osmkrát.¹⁹ Mimo to je téměř každý rok zaznamenáno několik lokálních záplav.

Na základě událostí z roku 1997 byl novelizován vodní zákon z roku 1998 a nařízení vlády z roku 1999, kdy se upravuje spolupráce a úkoly povodňových orgánů. Dále vodohospodáři vypracovali studie protipovodňové ochrany. Nejenže se zlepšila informovanost, ale také státní úřady spolupracovali mnohem lépe.

Hrozby a z nich plynoucí rizika ohrožující krajinu přímo nebo zprostředkovaně, vyžadují neustálou schopnost adaptace složek bezpečnostního systému České republiky. Potenciální hrozby se mohou vzájemně násobit. S ohledem na rostoucí počet přírodních a také člověkem způsobených událostí, se lidé snaží o integrovaný přístup a také dělají kroky ke snižování vlivů na společnost. Nejdůležitější je prevence mimořádných událostí, a tedy i analýza hrozeb, která má klíčový význam. Dokumentem Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do rok 2030, který byl přijat Usnesením vlády České republiky č. 805 ze dne 23.10.2013 byla stanovena úloha zpracovat analýzu hrozeb pro Českou republiku a její závěry promítnout do metodických a strategických materiálů v oblasti bezpečnosti státu. Je důležité přijímat preventivní opatření k předcházení a eliminaci rizik. Nejnovější je Usnesení vlády ČR ze dne 21.6.2021 č. 560, kterým byl schválen zásadní dokument v oblasti ochrany obyvatelstva – Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030²⁰

4.1.2 Obranná politika

Obranná politika představuje jeden ze základních nástrojů prosazování bezpečnostních zájmů ČR. Jejím hlavním cílem je zajišťování svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším ohrožením. ČR k tomu v souladu se zahraniční politikou formuluje základní

¹⁹ <https://zoommagazin.iprima.cz/zajimavosti/povodne-v-ceske-republice>

²⁰ <https://www.hzscr.cz/clanek/vlada-cr-schvalila-novou-koncepci-ochrany-obyvatelstva.aspx>

zásady pro výstavbu, přípravu a použití příslušných prvků bezpečnostního systému ČR (bezpečnostní systém), jako např. Usnesení vlády ČR ze dne 4. února 2015 č. 79 o Bezpečnostní strategii České republiky 2015.

Důležitým pilířem obrany ČR je členství v NATO a posilování transatlantické vazby. ČR jako členský stát NATO, kterým jsme od roku 1999, formuluje svou obrannou politiku v souladu se Strategickou koncepcí NATO.²¹

Hlavním nástrojem realizace obranné politiky České republiky jsou ozbrojené síly ČR (ozbrojené síly), jejichž stěžejní částí je Armáda ČR. Ozbrojené síly jsou trvale připraveny bránit území ČR. Část sil je zároveň vyčleněna a připravována k účasti na aliančních operacích podle článku 5 Washingtonské smlouvy.²²

Povinnosti orgánů státní správy, územní samosprávy a dalších prvků bezpečnostního systému při zajišťování obrany jsou stanoveny v právním řádu ČR, v němž je rovněž zakotvena zásada demokratické kontroly a civilního řízení ozbrojených sil.²³

Součástí civilní a demokratické kontroly ozbrojených sil je pravidelné a transparentní hodnocení jejich připravenosti a efektivnosti vynaložených obranných výdajů. Hodnocení předkládá k informaci Parlamentu ČR.

4.2 Názor autora z pohledu současné právní úpravy v návaznosti na hrozby

V této oblasti je těžké posoudit, zda je právní úprava dostačující, neboť existuje mnoho faktorů, které tyto události ovlivňují a mohou způsobit mnoho problémů v této oblasti.

Problémem může být vybavenost jednotlivých složek zajišťujících bezpečnost v daných státech. V České republice se dlouhodobě zrušila povinná základní vojenská služba, a tak při problematice zbrojení, by byli povoláni ne vždy příliš zaškolení jedinci, kteří by museli projít určitým rychlým výcvikem, který by nebyl na tak kvalitní úrovni, jako by se jednalo o povinnou vojenskou službu, která na území České republiky byla v minulosti. Dalším velkým problémem je, že není dostatečný počet policistů, kteří by mohli

²¹ http://data.idnes.cz/soubory/na_projekty/A130201_M02_FACTBOX_3-2012.PDF

²² <https://www.natoaktual.cz/zpravy/lwashingtonskasmlouva>

²³ KRÍŽ, Z. Civilní řízení a demokratická kontrola armády České republiky. Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2004, ISBN 80-210-3590-0

v případě nenadálé události nastoupit do služby. O tomto faktu svědčí neustále náborů do těchto složek. Přes to, že k 1.1.2021 bylo v ČR 40 434 policistů²⁴, nejsou mnohde zdaleka naplněny tabulková místa na jednotlivých místních odděleních, kdy se v případě nenadálé události musejí sjíždět policisté z větší vzdálenosti, čímž se často snižuje efektivita zásahu. Dalším problémem je také veliký odliv lékařů do zahraničí, a to převážně do Německa. Domnívám se, že platy všech těchto složek jsou hodně nedostačující, a proto lidé raději volí možnosti, kde je náležitě ocení za práci, kterou mohou nabídnout pro danou společnost.

I kdyby existovala sebelepší zákonná úprava, musíme vždy počítat s fakty, které mohou zapříčinit horší provádění záchranných a likvidačních prací po mimořádných událostech. Důležitou roli hrají také finanční prostředky, které jak slyšíme z denního zpravodajství v České republice, jsou velkým problémem, kdy v současné době je problém prohloubený celosvětovou pandemickou situací. Je slyšet že ten a ten určitý sektor má málo a bohužel u složek záchranného systému to jde vidět nejvíce, už při kauze odchodu českých doktorů do zahraničí, ale také u jiných odvětví lidí, kteří denně zachraňují životy a snaží se bojovat s různými ohrožujícími stavy ať už obyvatel nebo daného státu, jsou málo oceňované pracovní pozice, kdy mnozí z těchto složek, mnohdy nedosáhnou ani zdaleka na průměrnou mzdu v ČR, která byla ve 2. čtvrtletí 2021 38 275,- Kč.²⁵

Solidarita v dnešní době, dost málo slychané slovo, ale přece existuje, když nastane ona nenadálá událost, je vždy vidět, jak krásně se lidé umí semknout a pomoci jeden druhému. A ačkoliv solidaritu neupravuje žádný zákon je vždy na prvním místě, když se něco podobného stane. Poslední případ velké lidské solidarity bylo možno vidět po ničivém tornádu na Břeclavsku a Hodonínsku, ke kterému došlo dne 24. června 2021.

Co se týče legislativního procesu, lze vidět od povodní v roce 1997 velký pokrok, neboť v historii mimořádných událostí, které v České republice nastaly, nebyla mnohdy znát určitá součinnost složek integrovaného záchranného systému, dnes je tomu naopak. Existuje spousta míst, jako například ústředna 112, která sdružuje všechny složky, a zavoláním na jediné číslo, lze svolat všechny tyto složky v celkem krátké době na místo, kde to zrovna volající potřebuje.

²⁴ <https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2021-pocetni-stavy.aspx>

²⁵ <https://www.kurzy.cz/makroekonomika/mzdy/>

Legislativní proces je složitý, kdy určitý návrh zákona musí projít třemi čteními a být schválen, aby mohl být přijat mezi sbírku zákonů, tento proces je velice zdouhavý a mnohdy dost náročný na projednávání. Ale domnívám se že úprava všech právních předpisů, ať už upravují jednotlivé složky integrovaného záchranného systému, nebo celek IZS jako takový, je zatím dostatečný, neboť jsou jasně vymezeny pravidla a stanoveny úkoly, které mají jednotlivé složky plnit ať už při plné součinnosti nebo každý zvlášť při vykonávání svých procesů. Tak jako všude i zde je pořád co zdokonalovat, ale vždy bude jedním z hlavních úkolů daného státu rozhodnout a pomoci lidem postihnutých při mimořádných událostech.

4.3 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém potom upravuje zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Tento zákon vymezuje složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost, působnost a pravomoc státních orgánů a územně samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (dále jen "krizové stavy").²⁶

V IZS jde o to, využívat pro záchranné a likvidační práce v potřebný okamžik každého:

- kdo je povinen záchranné a škodní práce organizovat;
- kdo pomoci může;
- kdo pomoci chce.

Integrace spočívá v tom, že jednotlivé zdroje – materiální, lidské, ale i právní, se spojují k provádění záchrany nebo likvidace s cílem co nejúčinnějšího a nejehospodárnějšího vzájemného využití. IZS tedy není organizací v podobě instituce, ale jen a především vyjádřením pravidel spolupráce (i když určité orgány, které zajišťují koordinaci má a mít musí). K realizaci opatření v rámci IZS dochází v okamžiku, kdy se na místě negativní události setkají dvě a více složek IZS a je třeba společně řešit vzniklou situaci. Způsob řízení záchranných a likvidačních prací závisí především na druhu a rozsahu negativní události,

²⁶ ČESKO. fragment #f2059300 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 21. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239#f2059300>

a také na počtu a druhu složek podílejících se na těchto pracích. IZS vznikl tedy jako potřeba každodenní spolupráce hasičů, zdravotníků, policie, státní správy, samosprávy a dalších složek při řešení mimořádných událostí (požárů, havárií, dopravních nehod, atd.). Spolupráce na místě zásahu v nějaké formě existovala vždy. Nicméně odlišná pracovní náplň i pravomoci jednotlivých složek zakládali a zakládají nutnost určité koordinace postupů.²⁷

4.3.1 Vznik a charakteristika

S cílem dosažení kvality služeb v oblasti záchranných činností, která je obvyklá v zemích Evropské unie, se vláda České republiky rozhodla pro postupné budování Integrovaného záchranného systému. Integrovaný záchranný systém je efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události. Účelem IZS je, aby při ohrožení života, zdraví byla postiženému nebo majetku neprodleně a bez prodlení poskytnuta nezbytná pomoc. Je třeba si uvědomit, že IZS není organizací či institucí, ale vyjádřením pravidel spolupráce realizovaných určitými orgány.²⁸

Základem pro vytvoření Integrovaného záchranného systému, lze považovat vznik samostatné České republiky, kdy jsme se jako stát osamostatnili, vzhledem ke skutečnosti, že spolupráce mezi hasiči, zdravotníky, policií a dalších složek při řešení mimořádných událostí nebyla jednotná, musel se vytvořit určitý návod, který by přinutil tyto jednotky spolupracovat a využívat tak potenciál svého množství. Určitá spolupráce při likvidacích například mimořádných událostí existovala vždy, ovšem každé složky měli různé pravomoci a kompetence, které bylo potřeba sjednotit.

Když se ohlédneme zpět do minulosti české republiky, můžeme označit za vznik integrovaného záchranného systému schválení zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, který jak je vidět, byl přijat již za minulého režimu, ovšem jeho platnost zůstala i nadále po vzniku samostatné České republiky. Za jednu z mnoha hlavních událostí, které Českou republiku sužovali, byli rozsáhlé povodně, které postihly mnoho obyvatel. Tyto mimořádné události, poukázaly na nedostatky společné koordinace při řešení krizových situací nejen

²⁷ SZASZO, Z., Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. Vyd. 1. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0

²⁸ <https://www.med.muni.cz/Traumatologie/uszs/izs/IZS.htm> [cit.30.11.2021]

z hlediska operativních středisek, ale také na úrovních správních úřadů. Nedochovalo k součinnosti mezi složkami a fungovala určitá nesrovnalost v pravomocích a pracovních náplních. Tento fakt byl hlavním problémem, a proto bylo za cíl sjednotit různé složky a upotřebit pravomoci.

„Za základní složky Integrovaného záchranného systému jsou považovány Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky.“²⁹

Dále existují ostatní složky, které poskytují při záchranných a likvidačních pracích pomoc na vyžádání a jsou to převážně vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, městská neboli obecní policie, orgány veřejného zdraví, zařízení civilní ochrany, neziskového organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím, havarijní, odborné, pohotovostní a jiné služby.

Problémy, které nastolil čas, a především rozsáhlé mimořádné události (např. povodně) se odrazily v potřebě koordinace společného zásahu na úrovni dispečinků nebo operačních středisek. V konečném důsledku je však při takových katastrofách nezbytná koordinace spolupráce i z úrovně územních správních úřadů. Z uvedených důvodů se v IZS dělí řízení podle povahy i kompetencí na úroveň:

- taktickou, která probíhá přímo na místě zásahu složek IZS;
- operativní, která probíhá mezi operačními středisky a dispečinku a
- strategickou, která probíhá na okresních a krajských úřadech a na Ministerstvu vnitra ČR.³⁰

Pokud se jedná o koordinační a integrační orgány v IZS v jednotlivých úrovních řízení, jsou jimi:

²⁹ ČESKO. § 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 21. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239#p4>

³⁰ FIALA, M., VILÁŠEK, J. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2

- velitel zásahu a štáb velitele zásahu na taktické úrovni;
- operační a informační středisko IZS na operační úrovni (je jím operační středisko hasičského záchranného sboru);
- přednosta okresního úřadu a krizový štáb okresu, krajský hejtman a krizový štáb kraje, Ministerstvo vnitra ČR a krizový štáb MV na úrovni strategické.

Z jednotlivých pravomocí pro řízení záchranných prací i ze zodpovědnosti Ministerstva vnitra ČR a územních orgánů státní správy za organizaci IZS vyplývá, že jde o státem budovaný systém.

4.3.2 Hasičský záchranný sbor České republiky

„Působnost Hasičského záchranného sboru ČR, jeho úkoly i kompetence v oblasti požární ochrany, krizového řízení, civilního nouzového plánování, ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému upravují zákony, které Parlament České republiky projednal a schválil v červenci 2000 s účinností od 1. ledna 2001.“

Hasičský záchranný sbor se skládá z Generálního ředitelství, které spadá pod ministerstvo vnitra. V čele je generální ředitel, kterým je od 19.7.2021 genmjr. Ing. Vladimír Vlček Ph.D., MBA. Dále jsou zřízeny jednotlivé Hasičské záchranné sbory s ředitelstvím v jednotlivých krajích České republiky a Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku – Místku, kterou zřizuje jako samostatnou organizační složku státu ministerstvo vnitra³¹

Na území České republiky je oficiální telefonní kontakt a to číslo 150, které je přímo kontaktem na dispečery záchranného hasičského sboru. Tito dispečeri přijímají telefonáty vysílané od adresátů, a úkolem je zmobilizovat jednotku, která je právě nejbliže.

Hasičský záchranný sbor ČR je hlavním koordinátorem a pilířem integrovaného záchranného systému. Hasičský záchranný sbor ČR v současnosti hraje důležitou roli i v přípravách státu na mimořádné události. Od roku 2001, kdy došlo ke sloučení Hasičského záchranného sboru ČR (HZS ČR) s Hlavním úřadem civilní ochrany, má HZS ČR ve své působnosti i ochranu obyvatelstva, podobně jako je tomu v některých dalších evropských státech. Působnost Hasičského záchranného sboru ČR, jeho úkoly a kompetence

³¹ FIALA, M., VILÁŠEK, J. Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2

v oblasti požární ochrany, krizového řízení, civilního nouzového plánování, ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému upravují zákon č. 238/2000 Sb., o hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů a zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky.³²

Hasičský záchranný sbor tvoří Generální ředitelství HZS, které je součástí Ministerstva vnitra a Hasičské záchranné sbory krajů a Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.

Jednotkou požární ochrany (JPO) se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, agregáty, apod.). Základním posláním JPO je chránit život a zdraví obyvatel a majetek před požárem a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, které ohrožují život a zdraví obyvatel, majetek nebo životní prostředí a které vyžadují provádění záchranných, resp. likvidačních prací. Hasiči jsou v JPO rozděleni do čet (2 až 3 družstva), družstev (1 + 5 osob), družstev se zmenšeným počtem (1 + 3 osoby), případně do skupin (1 + 1 nebo 1 + 2 osoby).³³

4.3.3 Poskytovatelé záchranné zdravotnické služby

Úkolem zdravotnické služby je zajistit neodkladnou péči zraněnému pacientovi, kdy je ohroženo jeho zdraví a život. Zde je vytvořena kontaktní linka 155, kdy adresáti volají na dispečink, kde osobě zodpovědné sdělují problém. Tito dispečeri jsou vyškolení pracovníci, kteří se snaží poskytnout volajícímu rady, aby mohl pomoci raněným do příjezdu záchranného zdravotnického personálu. Tato pomoc mnohdy bývá první, kterou ranění mohou dostat, a tak jim zachránit život. V České republice existuje mnoho takovýchto zařízení a pracovišť, kde pracují zkušení dispečeri, kteří díky svým znalostem

³² FIALA, M., VILÁŠEK, J. Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2

³³ Hasičský záchranný sbor [online] HZS 2019 [cit. 02. 11. 2019], dostupné z WWW <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

zásadně přispívají k záchraně postižených jedinců. Tito dispečeri vysílají na určená místa výjezdní skupiny a snaží se s volajícím komunikovat a pomáhat mu až do příjezdu vyslané zdravotnické služby.

Zdravotnická záchranná služba (ZZS) se řídí zákonem č.20 / 1966 Sb., o péči o zdraví občanů v § 18 říká, že záchranná služba poskytuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči (PNS). PNS je poskytována při stavech, které:

- bezprostředně ohrožují život postiženého;
- působí bez rychlého poskytnutí odborné první pomoci trvalé následky;
- mohou vést prohlubováním chorobných změn k náhlé smrti;
- působí náhle utrpení a bolest;
- působí změny chování a jednání, ohrožující postiženého nebo jeho okolí.

Existují dva hlavní systémy přednemocniční péče: Zdravotnická záchranná služba (ZZS), Lékařská služba první pomoci (LSPP) Výkonné složky ZZS, které provádějí zásah tvoří:

- Rychlá zdravotnická pomoc (RZP), ve které je nejméně dvoučlenná posádka složená z řidiče a zdravotnického záchranáře;
- Rychlá lékařská pomoc (RLP), s nejméně tříčlennou posádkou. Členy posádky jsou řidič, zdravotnický záchranář a lékař (min. 1 atestace v oboru urgentní medicína);
- Rychlá lékařská pomoc v potkávacím systému - tzv. "Rendez- vous" (RLP-RV) s nejméně dvoučlennou posádkou, kterou tvoří lékař a řidič se speciálním kurzem, která se na místě události setkává s posádkou RZP;
- Letecká záchranná služba (LZS), ve které je zdravotnická část posádky nejméně dvoučlenná v složení zdravotnický záchranář a lékař.³⁴

Lékařská služba první pomoci Je určena k ošetřování běžných akutních onemocnění v době mimo pravidelných ordináčních hodin v ordinaci u lékaře. Má plnit funkci její zálohy, což má zprostředkovat operační středisko ZZS. LSPP se organizačně dělí na dospělou a dětskou. Činnost a síť LSPP není určena žádnou právní normou, vychází z několika navzájem nepropojených směrnic a doporučení Ministerstva zdravotnictví.³⁵

³⁴ SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.

³⁵ § 18 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví občanů.

4.3.4 Policie České republiky

„Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky.

Policie České republiky je podřízena ministerstvu vnitra. Tvoří ji policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Zákon zřizuje 14 krajských ředitelství policie. Jejich územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů České republiky.“³⁶

V České republice je pro policii vytvořen pohotovostní číslo 158, kde je dispečer, který volajícímu poskytne první informace o tom, kdy přijede nejbližší možné pohotovostní vozidlo.

Závazky Policie ČR vůči společnosti jsou:³⁷

Prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi, chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním, respektovat jejich důstojnost, používat donucovací prostředky pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem, nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě, zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služebních činnostech, zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netoleruje tuto nezákonnou činnost u jiných příslušníků policie České republiky.

V ustanovení § 20 zákona o Policii ČR je vymezeno působení Policie České republiky v IZS, při řešení krizových situací a mimořádných událostí a přípravě na ně. Ve zmíněném zákonném ustanovení je uvedené, že:

³⁶ Policie ČR. 2017. (cit. 26.7.2017). Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>>

³⁷ <http://www.eticky-kodex.cz/policie-ceske-republiky/> [cit 25.11.2021]

- Plněním úkolů k řešení mimořádných událostí a krizových situací se rozumí i příprava policie na ně (§ 20 odst. 1);
- Policie jako základní složka IZS vykonává v místě provádění záchranných a likvidačních prací úkoly podle zákona o Policii ČR (§ 20 odst. 2),³⁸
- Policista nebo útvar policie se podílejí na provádění záchranných a likvidačních prací včetně letecké podpory IZS a letecké podpory v krizových situacích, a to za podmínky, že jsou k tomu vycvičeni a vybaveni, je-li to nezbytné pro záchranu života, zdraví nebo majetku a jsou-li k tomu určeni policejním prezidentem (§ 20 odst. 3). (Zákon č. 273/2008 Sb.)³⁹

Policii České republiky ve smyslu zákona o PČR nevyplývají z právní úpravy o IZS žádné jiné speciální úkoly než plnit důležité úkoly základní složky IZS. Ve struktuře Policie České republiky působí útvary, služby či organizační články, u nichž je IZS každodenní náplní práce při výkonu služby (např. letecká služba Policie České republiky). Metodické úkoly a zastupování Policie ČR ve veřejné správě ve věcech IZS a ochrany obyvatelstva jsou na ústřední úrovni v působnosti oddělení krizového řízení Kanceláře prezidenta Policejního prezidia České republiky, na územní úrovni jsou pak příslušná oddělení krizového řízení jednotlivých krajských ředitelství policie.⁴⁰

4.3.5 Ostatní složky IZS ČR

Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání. Plánovaná podpora na vyžádání je předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci ostatními složkami IZS obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu, Ministerstvu vnitra nebo základním složkám IZS při provádění záchranných a likvidačních prací.⁴¹

³⁸ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, Hlava IV, Díl 2

³⁹ SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.

⁴⁰ SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.

⁴¹ VILÁŠEK, J., FIALA M., VONDRÁŠEK, D. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.

Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil

Použití vyčleněných sil a prostředků ozbrojených sil se provádí na základě zákona č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách ČR, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona se ozbrojené síly člení na Armádu ČR, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a hradní stráž.

Armáda ČR

Nad rámec úkolů ozbrojených sil stanovených v ustanovení Zákona č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách ČR, ve znění pozdějších předpisů je možné armádu použít rovněž při plnění těchto úkolů: střežení objektů důležitých pro obranu státu, k záchranným pracím při pohromách nebo jiných závažných situacích ohrožujících život, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí, při letecké přepravě ústavních činitelů, při zajišťování letecké záchranné dopravy, zajištění letecké služby pátrání a záchrany.

Použití armády při záchranných pracích: Je dočasné organizované nasazení vojenských útvarů a vojenských zarudní s potřebným vojenským materiálem pod vedením příslušného velitel nebo náčelníka. Dochází k tomu, pokud příslušné správné orgány, orgány územní samosprávy, požární ochrana nebo vojenské záchranné útvary nemohou zajistit záchranné práce vlastními silami. Vojenské záchranné útvary lze použít i k plnění humanitárních úkolů civilní ochrany.⁴²

Obecní / městská policie

Obecní / městská policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku a plní další úkoly, pokud tak stanoví zákon o obecní policii nebo zvláštní zákon. Při plnění svých úkolů spolupracuje obecní policie s PČR. Obecní / městská policie při zajišťování místních záležitostí hlavně:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku;
- přispívá v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii nebo jiným zákonem k bezpečnosti a plynulosti chodu na pozemních komunikacích;

⁴² SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.

- dohlíží nad dodržování pravidel občanského soužití;
- upozorňuje fyzické a právnické osoby na porušování právních předpisů a provádí opatření k nápravě.

Ostatní záchranné sbory

Mezi ostatní záchranné sbory, které je možné pro potřeby IZS použít, se řadí horská služba, vodní záchranná služba, důlní záchranná služba, speleologická záchranná služba.⁴³

Báňská záchranná služba

Báňská záchranná služba (BZS) je nedílnou součástí hornické činnosti. Její postavení i úkoly jsou stanoveny horního zákona, Vyhláškou Českého báňského úřadu o báňské záchranné službě a Služebním řádem schváleným Českým báňským úřadem. Úkolem BZS je provádět práce a rychlé a účinné zásahy k záchraně lidských života a majetku při haváriích včetně poskytování první pomoci v podzemí, zdolávání havárií, odstraňování následků havárií.⁴⁴

Krajské hygienické stanice

Krajské hygienické stanice a jejich územní pracoviště (dislokované zpravidla v obcích s rozšířenou působností) mají právo nařizovat, organizovat, řídit a popřípadě i provádět opatření k předcházení vzniku a zamezení šíření infekčních onemocnění a v tomto rozsahu také usměrňovat činnost zdravotnických zařízení a kontrolovat jejich. Určovat zdravotnická zařízení, které provádějí opatření k předcházení, vzniku a zamezení šíření infekčních chorob, a plnit s tím související úkoly. Nařizovat mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku. Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby Havarijní a poruchové služby (energetika, vodárenství, plynárenství) poskytují odbornou pomoc. Jejich součástí jsou činnosti snižující rizika úniku nebo bránící dalšímu úniku médií (elektrický proud, voda, plyn) při provádění záchranných a likvidačních prací (bezprostředních opatření).⁴⁵

⁴³ <https://www.ocihov.cz/urad-obce/krizove-rizeni/slozky-integrovaneho-zachranneho-systemu/> [cit. 24.11.2021]

⁴⁴ SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.

⁴⁵ SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.

Technické služby obcí jako je čištění a zimní údržba chodníků, komunikací, údržba a oprava komunikací, údržba veřejného osvětlení, údržba dopravního značení včetně světelných signalizačních zařízení, péče o zeleň, komunální služby - voda, její úprava a rozvod; doprava - místní, hromadná, vnitrostátní, nákladná; správa budov, správa hřbitovů; pohřební služby; kompletní nakládání s odpady, nakládání s průmyslových a komunálními odpadními vodami. Technické služby také poskytují veřejné práce; pozemní práce; demoliční práce; sanační a podobné činnosti.⁴⁶

Zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity

K zařízením civilní ochrany bez právní subjektivity patří zařízení obcí, právnických osob a podnikajících fyzických osob, které jsou určeny a využívány pro plnění úkolů CO při řešení krizových situací. Tato zařízení jsou určena k zajištění evakuace, nouzového přežití a organizování humanitární pomoci, k nouzovému zásobování vodou, k poskytování první pomoci, k provádění prací spojených vyprošťování osob, k snižováním a k likvidaci následků MU, k zabezpečení dekontaminace, k zabezpečení ukrytí, k zajištění výdeje prostředků individuální ochrany. Neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím K těmto organizacím v ČR patří:

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Česká hasičská jednota, Moravská hasičská jednota, Český červený Kříž, Vodní záchranná služba, Horská služba ČR, Svaz záchranných brigád kynologů, Skalná záchranná služba chráněné krajinné oblasti Broumovsko, speleologické záchranná služba České speleologické společnosti, Lékaři bez hranic / Médecins Sans Frontières, Agentura rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje, humanitární organizace ADRA, Člověk v tísni.⁴⁷

4.3.6 Informační systém při využívání IZS

Rada Evropských společenství svým rozhodnutím č 91/396/ EHS, rozhodla o zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání zejména z důvodu usnadnění komunikace se službami tísňových volání v rámci Evropské unie, protože došlo k výraznému nárůstu soukromých i služebních cest v rámci Evropy. Každý stát používá

⁴⁶ SKALSKÁ, K., HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.

⁴⁷ SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.

své vlastní tísňová čísla, která cizinec mnohdy nezná a při zavolání má většinou jazykové problémy. Na uvedeném čísle musí být zajištěno, že zpráva o mimořádné události bude přijata a bude zajištěna příslušná reakce. Způsob zabezpečení a odbavení má být upraven tak, aby nejlépe vyhovoval vnitrostátní organizaci záchranných systémů. Pokud to bude vhodné, má být číslo tísňového volání 112 zavedené současně s národními tísňovými čísly. Zavedené má být ve veřejných telefonních sítích, digitálních sítích integrovaných služeb a veřejných mobilních službách. V současnosti číslo tísňového volání 112 funguje nejen ve všech státech EU, ale i v ostatních státech Evropy, protože je podmínkou pro provozování technologií mobilních telefonů. Jednotné evropské číslo tísňového volání 112 v ČR funguje souběžně s národními čísly tísňového volání. Národní čísla tísňového volání se tedy neruší a ani nikdo nepřipravuje jejich zrušení.⁴⁸

Tísňové číslo 112 bude uvedeno v telefonních seznamech a veřejných telefonních automatech vždy jako poslední s vysvětlením, v kterých případech ho mají občané použít (je určeno pro cizince a pro tísňové volání při rozsáhlých mimořádných událostech). K tomu je připravováno logo, které vychází z doporučení EU. Projekt telefonních center tísňového volání a technologie propojení operačních středisek je řešen novým a moderním způsobem, který je založen na technologii „CALL CENTER“, které se navzájem zálohují a důsledně archivují všechny hlasové i datové komunikace. Technologie umožňuje identifikovat nejen telefonní číslo a adresu pevné telefonní stanice a jejího majitele, ale i polohu mobilního telefonu. Všechny tyto ukazatele jsou zobrazovány na digitálních mapách a konfrontovány s vyhlášenou mimořádnou událostí pro všechny složky IZS.⁴⁹

Jednotné evropské číslo tísňového volání 112 bylo zavedeno ve všech členských státech Evropské unie a dále také v Chorvatsku, Lichtenštejnsku, Norsku, Švýcarsku, Turecku a na Islandu. V Andoře je číslo 112 tísňovou linkou horské služby. Hovory jsou přijímány obvykle policií nebo hasičskými sbory; v některých státech orgány civilní ochrany (Lucembursko, Slovensko), speciální státní organizací (Finsko, Rumunsko, Bulharsko) nebo speciálními call centry telekomunikačních operátorů (Irsko, Řecko, Švédsko, Spojené království). Linka 112 je určena pro jakéhokoliv člověka, který se na území Evropské unie a některých dalších států ocitne v nouzové situaci a potřebuje urgentní pomoc záchranných

⁴⁸ SKALSKÁ, K., HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.

⁴⁹ VILÁŠEK, J., FIALA M., VONDRÁŠEK, D. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.

a bezpečnostních složek (hasiči, policie, zdravotníci). Linku 112 voláme v případě rozsáhlejších mimořádných událostí, kdy je nutná spolupráce dvou a více záchranných složek, při cestách do zahraničí. Linku mohou využít osoby nemluvící česky díky jazykové vybavenosti operátorů. Při volání na linku 112 nezůstává nikdo anonymní. Vyspělá technologie linky umožňuje zjistit místo, dokud dotyčný volá. Zneužití tísňové linky se trestá pokutou.

Při volání na tísňovou linku 112 je třeba oznámit co se stalo, kde se to stalo, v jakém městě a v jaké ulici, jméno volajícího a číslo telefonu, z kterého je uskutečňován hovor. Následně je potřeba řídit se pokyny operátora. Kromě jednotného evropského čísla tísňového volání 112 jsou v ČR a SR v platnosti také národní čísla tísňového volání: Hasičský záchranný sbor 150, Zdravotnická záchranná služba 155, Policie 158, Obecná (městská) policie 156.⁵⁰

Člověk nacházející se v tísni z hlediska zdravotního stavu, volající na číslo 112 je spojen s operačním důstojníkem hasičského záchranného sboru, což je vyškolený a vycvičený hasič, nikoliv však zdravotník. Tento operátor se ze zákona nesmí seznamovat se zdravotním stavem pacienta. Proto dochází k propojení na zdravotní operační středisko. To znamená zdržení až 2 minuty, které v některých případech může pacienta i ohrozit na životě. Tímto zdržením dochází k prodlouženým reakční doby, to je času od vyzvednutí tísňové výzvy do výjezdu zdravotnické záchranné služby k pacientovi. Kvůli tomu pak mají záchranáři problém dodržet 15- minutový dojezdový limit daný vyhláškou 434 / 1992 Sb. o zdravotnické záchranné službě.⁵¹

4.4 Místo, úkoly a součinnost Policie České republiky s ostatními složkami IZS

4.4.1 Místo

Co se týče místa, v České republice má policie mnoho poboček, které spravuje, má i různou hierarchii, kdy jako první je policejní prezident, který sídlí v Praze. Policejním prezidentem je v současné době genmjr. Mgr. Jan Švejdar, který je ve služebním poměru

⁵⁰ SKALSKÁ, K., HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.

⁵¹ SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.

u policie od roku 1987. ustanovený byl 1. prosince 2018, kdy je již 11. policejním prezidentem Policie ČR.

Dalším významným představitelem Policie ČR je první náměstek policejního prezidenta, kterým je momentálně brig. gen. Mgr. Martin Vondrášek. Ten je ve služebním poměru od roku 1993. První náměstek policejního prezidenta pod sebou má jednak útvary s celostátní působností, kterými jsou - Pyrotechnická služba, Ředitelství služby cizinecké policie, Letecká služba, Ochranná služba, Útvar pro ochranu prezidenta České republiky a dále je nadřízen Ředitelství služby pořádkové policie, které se dále člení na Odbor metodiky, koordinace a podpory výkonu, Odbor služební kynologie a hipologie, Odbor speciálních potápěčských činností a výcviku, Ředitelství služby dopravní policie, Ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál a Operační odbor.

Důležitým vedoucím představitelem Policie České republiky je i náměstek policejního prezidenta pro Službu kriminální policie a vyšetřování. Tento útvar vede v současné době plk. Mgr. Tomáš KUBÍK, který je ve služebním poměru od roku 1992. Náměstek policejního prezidenta pro SKPV má pod sebou útvar Služby kriminální policie a vyšetřování a dále útvary policie s celostátní působností, jimiž jsou – Kriminalistický ústav, Národní protidrogová centrála SKPV, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV, Národní centrála proti organizovanému zločinu, Útvar rychlého nasazení, Útvar speciálních činností SKPV a Útvar zvláštních činností SKPV.

Náměstkem policejního prezidenta je náměstek pro ekonomiku, kterým je plk. Ing. Michal Keřka, který je ve služebním poměru od roku 2000. Tento útvar řeší finanční odbor, odbor správy a majetku, odbor veřejných zakázek, správa logistického zabezpečení.

Ředitelství pro podporu výkonu a služby, jejímž ředitelem je plk. Mgr. Pavel Osvald, má ve své kompetenci kancelář projektů a evropských fondů, odbor informatiky a provozu informačních technologií, oddělení koncepce a strategické koordinace.

Kancelář policejního prezidenta, kterou vede v současné době plk. JUDr. Mgr. Jiří Trojáček, má v kompetenci odbor tisku a prevence, odbor mezinárodní policejní spolupráce, oddělení krizového řízení, bezpečnostní oddělení, archiv policie České republiky,

analyticko-legislativní odbor, oddělení správy a kontroly osobních údajů, hradní stráž a Policie ČR, dalším útvarem je odbor vnitřní kontroly, a odbor personální.⁵²

4.4.2 Součinnost

Za pojem součinnost lze označit stav, kdy všechny složky záchranného integrovaného systému plní ve společném prostoru, ve stejném čase stejné úkoly, které jsou prospěšné pro celou společnost. Součinnost lze nalézt přímo uvnitř jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému, ale také ji lze vidět i mimo ně. Součinnost se lze rozdělit na tři základní stupně, a to strategická součinnost, která sdružuje činnosti velkých seskupení, kde je nutná spolupráce i zahraničních jednotek při provádění různých záchranných a likvidačních prací nad rámec přeshraničních dohod a styků. Tuto strategickou součinnost provádí Ministerstvo vnitra České republiky, dále může být vedena Operačním a informačním střediskem. Druhou významnou součinností je operační součinnost, kde dochází k součinnosti při společném zásahu na určitém místě, kde je to právě potřeba. Tato součinnost spadá do kompetence operační součinnosti, která je prováděna v rámci kraje. Je zde pověřený pracovník označovaný jako velitel zásahu, který za celou tuto akci zodpovídá. Poslední je taktickou součinností, která spočívá v součinnosti na místě zásahu, s cílem efektivně splnit pověřené úkoly při záchranných a likvidačních pracích.

Tyto součinnosti spočívají převážně v zabezpečování následujících činností:

- vyhodnocení druhu a rozsahu mimořádné události a vyvolaných ohrožení za využití souběžně organizovaného průzkumu;
- uzavření místa zásahu a omezení přístupu nebo úplného vstupu osob nepovolaným na místo zásahu;
- záchrana bezprostředně ohrožených osob, zvířat nebo majetku, popřípadě jejich evakuace;
- poskytnutí nedokladné zdravotní péče zraněným osobám;
- přijetí nezbytných opatření pro ochranu životů a zdraví zasahujících osob ve složkách které zahrnuje například rozdělení místa zásahu na zóny s nejvíce ohrožujícím nebezpečími, nadále například přerušování záchranných prací v případě, že ohrožují

⁵² SKALSKÁ, K., HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.

přímo životy i zdraví zasahujících pracovníku, nebo by mohly nastat trvalé následky při pokračování těchto prací;

- přerušení příčin vzniku ohrožení při mimořádných událostech, například zamezení úniku nebezpečných látek, nebo omezení provozu havarovaného zařízení;
- omezení ohrožení, která vznikla při mimořádné události při zásahu na určitém místě, například hašení požáru, ochlazování konstrukcí, či ohraničení uniklých látek nebo provedením terénních oprav;
- přijetí důležitých opatření v místech, kde se očekává, že nastanou další účinky šíření mimořádné události, spočívající zejména v průzkumném řešení mimořádné události, informování a varování obyvatelstva ve směru šíření události, s následnou evakuací obyvatelstva a zvířat, vyhledávání a ošetření zraněných osob, poskytnout pomoc osobám, které nelze evakuovat, střežení místa v případě evakuačního plánu;
- poskytnutí nezbytné humanitní pomoci;
- poskytnutí neodkladné péče i zvířatům;
- poskytnutí informací příbuzným osobám z výrazně postižených míst mimořádných událostí;
- provádění záchranných a likvidačních prací na postiženém místě;
- dokumentování údajů a skutečností za účelem zjišťování a objasňování vzniku příčin mimořádné události;
- dokumentování záchranných a likvidačních prací, které obsahuje základní přehled o nasazených složkách a časový sled prováděných činností.⁵³

4.5 Mimořádné události

Mimořádnou událost můžeme chápat jako negativní jev, který ovlivňuje občana státu ať už přímo na zdraví nebo na jeho majetku. Úkolem všech orgánů v daném státě je, aby učinili určitá opatření, která eliminují nebo alespoň zmírní tyto různé negativní jevy.

Existují různé druhy mimořádných události, a to přírodní neboli živelní a antropogenní. Mezi tyto události můžeme zařadit sesuv půdy, zemětřesení, sopečnou činnost, bouři, silný vítr, povodeň, epidemii, tsunami, pás kosmického tělesa nebo zařízení, obtížná vedra, dlouhotrvající mrazy, nebo také havárie v dopravě, popřípadě i s únikem

⁵³ ŠENOVSKÝ, M., ADAMEC, V., HANUŠKA, Z., Integrovaný záchranný systém; Edice SPBI Spetrum 40; Ostrava 2005; ISBN 80-86634-65-5

nebezpečných látek, závažné poruchy v energetické síti, ale také dnes tolik zmiňované teroristické útoky. To vše jsou mimořádné události, které díky propojenému zpravodajství můžeme slyšet z novin a zpráv. Některé tyto události bohužel byly zaznamenány i v České republice, a to například rozsáhle povodně na Moravě v roce 1997.

Klasifikace, členění a třídění typů mimořádných událostí je první ze systémových kroků, které vedou ke zkvalitnění prevence. Je výsledkem monitorování prostředí člověkem, který se snaží najít příčiny nastávajících jevů, které vytvářejí nebezpečné stavy.

Na základě možných příčin se vypracují vhodná protipatření.

V současnosti se vyskytuje množství definic tohoto pojmu. Podle zákona krizového zákona jde o škodlivé působení sil a jevů vyvolané činností člověka, přírodními vlivy ale také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují převádění záchranných a likvidačních prací.⁵⁴

Rozdělení mimořádných událostí

Mimořádné události se podle příčiny vzniku se rozdělují do tří základních skupin a ty je možno rozdělit do dalších podskupin:

- přírodní (naturogenní) způsobené přírodou;
- antropogenní způsobené činností člověka;
- kombinované způsobené společným působením přírodních a civilizačních jevů.

Přírodní (naturogenní) se dále rozdělují na abiotické (způsobené neživou přírodou například povodně, zemětřesení, eroze a jiné) a biotické (způsobené živou přírodou přemnožení škůdců, epifyty a jiné).

Antropogenní se dále rozdělují na technogenní (radiační havárie, havárie s únikem nebezpečných látek a jiné), sociogenní externí (vojenské napadení státu, hospodářský nebo politický nátlak atd.), sociogenní interní (narušení dodávek základních surovin. Zhroucení ekonomiky atd.), a agrogenní (monokulturní pěstování plodin, chemizace zemědělství a jiné).⁵⁵

⁵⁴ https://ebozp.vubp.cz/index.php/Mimořádná_událost, [cit. 30.11.2021]

⁵⁵ ŠENOVSKEJ M., ADAMEC V., Základy krizového managementu. 2. vyd. SPBI 2004, 102 s. ISBN 80-86634-44-2, s. 41

Další známou definicí lze chápat „*mimořádnou událostí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací,*“ dalším důležitým pojem jsou záchranné práce, jsou to „*činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin,* a posledním pojmem jsou „*likvidačními pracemi činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.*“⁵⁶

4.5.1 Časová, finanční a materiální náročnost likvidace následků mimořádných událostí

Na místě zásahu řídí a koordinuje činnost záchranných složek IZS velitel zásahu z HZS (dále jen „velitel zásahu“). V horských oblastech při záchranné činnosti podle zvláštního předpisu vedoucí zásahu z Horské záchranné služby. Pokud nezasahuje HZS na místě zásahu, řídí a koordinuje činnost záchranných složek IZS velitel nebo vedoucí jednotky té záchranné složky IZS, kterého určí příslušné koordinační středisko (dále jen „oprávněná osoba“), v případě pátrání po letadlech nebo poskytování pomoci při letecké nehodě orgán odpovědný za pátrání po letadlech a záchranu lidských životů. Velitel zásahu nebo oprávněná osoba nezasahuje do odborných činností jiných záchranných složek IZS. Pokud si to situace na místě zásahu vyžaduje, zřizuje si velitel zásahu nebo oprávněná osoba štáb jako svůj poradní orgán složený ze zástupců zasahujících záchranných složek IZS. Fyzické osoby, které se nacházejí na místě zásahu, jsou povinné podřídit se rozhodnutím a příkazům velitele zásahu nebo oprávněné osoby, jakož i strpět úkony, které souvisejí s výkonem činnosti záchranných složek IZS při zásahu.

Velitel zásahu nebo oprávněná osoba si může vyžádat na zásah další záchranné složky IZS nebo požádat o pomoc právnické a fyzické osoby oprávněné k podnikání a ostatní fyzické osoby, které mají technické prostředky pro poskytnutí požadované pomoci.⁵⁷

⁵⁶ ČESKO. § 2 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 26. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239#p2-1-b>

⁵⁷ ZEMAN, M., MIKA, O. *Integrovaný Záchraný systém. Vysoké učení technické v Brně, 1. vyd. 1. dotisk, Brno: 2007, 51 s. ISBN 978-80-214-3448-6, s. 50*

Každý je povinen při zásahu na výzvu velitele zásahu, oprávněné osoby nebo operačního střediska tísňového volání poskytnout pomoc, která spočívá v osobní pomoci nebo jiné pomoci potřebné na záchranu života, zdraví nebo majetku, ve věcném plnění potřebném na záchranu života, zdraví nebo majetku. Bezprostředně po zásahu je velitel zásahu nebo oprávněná osoba povinna vystavit na žádost osoby, která poskytla pomoc, písemné potvrzení o poskytnutí pomoci.

Při požádání o osobní pomoc a při ukládání věcných plnění třeba přihlížet k tomu, aby se tím neohrozila výživa toho, kdo osobní pomoc nebo věc poskytl, popřípadě výživa jeho rodiny, nebo aby se neohrozil chod jeho podnikatelské činnosti. Vynětí z povinnosti poskytnout osobní pomoc a věcné plnění Povinnost poskytnout osobní pomoc a věcné plnění se nevztahuje na:

- vojáky ozbrojených sil, příslušníků Policejního sboru, Slovenské informační služby, Sboru vězeňské a justiční ztráty a železniční policie, pokud by poskytnutím osobní pomoci nebo věcného plnění byl ohrožen výkon jejich služby;
- zaměstnance PO a FO oprávněné k podnikání ve veřejné hromadné dopravě, v energetice, pošt a telekomunikací, kdyby poskytnutí osobní pomoci nebo věcného plnění mohlo mít za následek vážné ohrožení zdraví, života a majetku jiných osob, závažnou poruchu provozu nebo jiný závažný následek;
- zaměstnanců PO a osoby oprávněné k podnikání v oblasti zdravotnictví, pokud by poskytnutím osobní pomoci nebo věcného plnění bylo vážně ohroženo plnění úkolů podle zvláštních předpisů, nebo plnění úkolů při poskytování zdravotní péče;
- osoby tělesně nebo duševně nezpůsobilé, osoby mladší 18 let, těhotné ženy a zaměstnanců cizích zastupitelských úřadů;
- osobní pomoc nebo věcné plnění není povinen poskytnout ten, kdo by tím ohrozil život nebo zdraví vlastní nebo jiné osoby.⁵⁸

Výdaje na IZS jsou financovány ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitoly rozpočtu ministerstva. Výdaji IZS jsou výdaje související s:

- budováním a zajišťováním činnosti koordinačních center;
- prováděním odborné přípravy záchranných složek IZS;

⁵⁸ ZEMAN, M., MIKA, O. Integrovaný Záchranný systém. Vysoké učení technické v Brně, 1. vyd. 1. dotisk, Brno: 2007, 51 s. ISBN 978-80-214-3448-6, s. 52

- telekomunikačním propojením koordinačních středisek s operačními středisky tísňového volání;
- náhradou výdajů a škod podle tohoto zákona.⁵⁹

4.5.2 Vyhodnocení připravenosti Policie ČR k ochraně života, zdraví a majetku osob v případě vzniku mimořádné události

V rámci připravenosti Policie České republiky existuje mnoho vyhlášek, které jsou velice důležité pro každého policistu a každého jednotlivého občana. Každý občan by měl vědět, že v případě mimořádné události, na to není sám a měl by dostat odbornou pomoc od složek záchranného systému. Tyto náležitosti upravuje například Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

4.5.3 Mimořádná událost

Mimořádná událost je nečekaný, částečně nebo úplně neovládaný, časově a prostorově ohraničený děj, který vznikl v souvislosti s provozem technických zařízení, působením živelných pohrom, havárií, neopatrným zacházením s nebezpečnými látkami, epidemiemi nebo jiného nebezpečí, které ohrožuje života a zdraví lidí nebo životní prostředí.

Krizová situace je stav, kdy jsou bezprostředně ve velkém rozsahu ohroženy života a zdraví občanů, životní prostředí, majtkové hodnoty, veřejný pořádek nebo hospodářství, případně stav vnějšího ohrožení státu jako důsledek ozbrojeného konfliktu, teroristické nebo jiné akce ohrožující stabilitu státu.

Havárie je mimořádná událost vzniklá v souvislosti s provozem technických zařízení, budov, zpracování, výrobou skladování nebo přepravou nebezpečných látek nebo nakládání s nebezpečným odpadem, která vede k poškození života nebo ohrožení života osob, zvířat a poškození životního prostředí nebo majetku.

Technogenní mimořádné události jsou provozní havárie a havárie spojené s infrastrukturou. Patří sem:

- Radiační havárie velkého rozsahu;
- Technologické havárie spojené s únikem nebezpečných látek;

⁵⁹ KOVAŘÍK, J., SMETANA, M. Základy civilní obrany. 1. vyd. Ostrava: SPBI Spektrum, 2006, ISBN 80-86634-85-X., s. 41

- Havárie v dopravě s výronem toxických látek;
- Rozsáhlé ropné havárie;
- Důlní neštěstí;
- Mechanické a statické poruchy staveb a zařízení;
- Mimořádné události v tunelech a jiných podzemních stavbách;
- Technické a technologické havárie - požáry, exploze, destrukce;
- Narušení hrází vodohospodářských děl;
- Znečištění životního prostředí haváriemi;
- Havárie v dopravě - požáru, exploze, destrukce;
- Nepříznivé působení člověka na životní prostředí (ekologické havárie) - smog apod.

Podle uvedené typové činnosti se postupuje při mimořádné události (MU), kde je velký počet osob zraněných nebo s újmou na životě bez ohledu na příčinu MU. V takovém případě je nutné určit si priority v poskytování neodkladné přednemocniční péče a při odsunu (tj. třídit raněných), přičemž počet raněných je natolik velký, zpravidla více než 10 raněných, že poměr raněných a zdravotníků neumožňuje zajistit okamžitou přednemocniční péči všem raněným současně.

Mimořádná událost je charakteristická tím, že:

- a) zejména v počátku zásahu složek integrovaného záchranného systému (IZS) je nedostatek sil a prostředků, které však budou v průběhu události přibývat – je tedy od začátku nutné věnovat pozornost organizaci řízení zásahu složek IZS a členění místa zásahu (příjezdy, odjezdy, nástupní prostory atd.)
- b) pro úspěšný výsledek je zásadní první půlhodina až hodina činnosti,
- c) vyvolává pozornost médií a veřejnosti, zejména příbuzných a blízkých postižených osob MU s velkým počtem raněných třídíme podle ohrožení a množství záchranářů na tři druhy:
 - a. MU, u nichž zjištěny podmínky na místě zásahu umožňují, aby třídění raněných vykonával personál zdravotnické záchranné služby přímo na místě, nebo co nejbližší k místu kde se raněné osoby nacházejí, bez ohrožení zdravotníků.
 - b. MU, u nichž je nutné raněné osoby transportovat do bezpečné vzdálenosti mimo dosah možných účinků MU (např. výbuch), které ohrožují raněných

i záchranářů. Třídění raněných a transport provádějí zpravidla hasiči, ti raněných prodávají zdravotníkům.

- c. MU, u nichž je prokázána přítomnost nebezpečných látek, kdy musí záchranáři používat odpovídající stupeň ochrany. Až po omezení kontaminace a po dekontaminaci postižených osob jsou tyto osoby prodány zdravotníkům.

4.5.4 Přípravenost Policie ČR při vzniku mimořádných událostí

Prioritou činnosti je soustředit a vhodně organizovat dostatečné množství sil a prostředků složek Integrovaného záchranného systému. Při tom je vhodné využívat taktický postup označovaný jako JPSVT.

- J = Jištění záchranářů;
- P = Přístup – omezení šíření účinků MU;
- S = Stabilizace zdravotního stavu raněných, třídění raněných;
- V = Vysvobození raněných;
- T = Transport raněných.

Činnosti se prolínají a je možné je provádět současně, přičemž jištění záchranářů prolíná všemi fázemi konkrétně realizovaného taktického postupu:

Minimalizace ztrát na života a trvalých zdravotních následků u raněných osob

Je možné dosáhnout poskytnutím odpovídající první pomoci, maximální možné neodkladné přednemocniční péče a zejména zkrácením času přenosu raněných osob z místa události do nemocniční péče. Při nedostatku zdravotnického personálu na místě zásahu uvedené cíle pomáhá naplnit aplikace laického třídění raněných osob. Pro potřeby složek IZS je optimálně využívat metodu START (z českého: Snadné Třídění A Rychlá Terapie).⁶⁰

Tato metoda nenahrazuje lékařské třídění raněných, jedná se o přetřídění před samotným lékařským tříděním. Identifikace mrtvých umožní tzv. „prohlášení osoby za mrtvou,“ což má zásadní význam pro právní situaci pozůstalé. Vytvoření podmínek

⁶⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Krizové řízení, plánování a vzdělávání [online] [cit. 2020-01-13]. Dostupné z WWW <<http://www.mvcr.cz/clanek/krizove-rizeni-72.aspx>>.

pro identifikaci mrtvých osob – pro potřeby vyšetřování orgánů činných v trestním řízení nebo soudního lékařství je nutné nechat části těl, případně mrtvé osoby na místě až do ukončení vyšetřování. Zachování stop a důkazů po objasnění příčin MU. ⁶¹

Při různých typech MU s velkým počtem raněných osob a obětí budou prakticky vždy následovat inspekční šetření specializovanými orgány, které zjišťují příčiny. Proto při záchranných a likvidačních pracích je třeba, věnovat pozornost dokumentování místa neštěstí, hlavně fotografickému. V případě MU s velkým počtem obětí je vždy potřeba přivolat na místo expertů soudního lékařství.

Práce s komunikačními prostředky a uvědomění příbuzných postižených osob

Je důležitou součástí zásahu a následně povinností složek IZS. Tlak veřejnosti a médií na zasahující složky IZS na poskytování informací narůstá a obvykle nepoleví ani po ukončení zásahu. Je proto nutné, aby poskytování informací převzaly operační střediska složek IZS a následně tiskový mluvčí, případně vytvořené informační centra.

Zajištění posttraumatické péče

U některých MU s velkým počtem raněných a obětí počet osob narůstá, a to mezi příbuznými raněných osob, pozůstalým a též mezi záchranáři. Toto ale nemůže řešit velitel zásahu, je proto nutné z úrovně operačního řízení iniciovat struktury schopné poskytnout posttraumatickou péči

Velitel zásahu a organizace místa zásahu

Velitelem zásahu je velitel jednotky požární ochrany. Ten zpravidla zřídí štáb velitele zásahu, jehož složení závisí na druhu MU a zasahujících složek IZS. také může rozdělit místo zásahu na sektory a úseky. Zvláštní postavení ve štábu má vedoucí lékař zásahu tzn. lékař, který se na místo dostaví jako první, pokud není následně vystřídán jiným, předem určeným lékařem. vedoucí lékař spolupracuje s velitelem zásahu až do okamžiku odvozu posledního raněného z místa zásahu, přičemž vždy přímo řídí ZZS. Při nedostatečném pokrytí činností silami ZZS vyžaduje pomoc od velitele zásahu. Je také

⁶¹ SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5, s. 41

zodpovědný za komunikaci se zdravotnickým operačním střediskem ZZS a jeho prostřednictvím s cílovými zdravotnickými zařízeními.

Síly a prostředky složek IZS jsou na místě zásahu zpravidla rozděleny do sektorů takto:

- a) sektor vyhledávání a záchrany: velitelem je příslušník HZS. V tomto sektoru se organizuje vyhledávání osob v troskách, jejich následné vyproštění a jsou prováděny opatření k omezení rizik hrozících zraněným a zasahujícím záchranářům. Tento sektor se dále může členit na úseky, zajistí se tak lepší systematickosti při hledání a záchraně osob.
- b) Záchranáři proto organizují do skupin takto:
 - vyhledávací: vyhledává, popř. třídí raněné a ohrožené osoby, označí místo jejich nálezu a pokud jsou schopni pohybu odvede je na stanoviště pro shromáždění a třídění raněných. Pokud zasahujícím záchranářům nehrozí nebezpečí, třídí přímo oni zraněných. Pokud nebezpečí hrozí, provádějí třídění metodou START hasiči.
 - záchranná: provádí záchranu osob neschopných pohybu, zajišťuje jejich transport na stanoviště pro shromáždění a třídění raněných
 - jistíci: jistí vyhledávací a záchranné skupiny před hrozícími riziky v průběhu MU.
- c) sektor zdravotnické pomoci, velitelem sektoru je zpravidla vedoucí lékař zásahu. Jeho základním úkolem je zajistit lékařské třídění osob podle priorit ošetření na stanovišti pro shromažďování a třídění raněných a jejich odsun z místa zásahu. Toto stanoviště má místo pro poskytnutí odborné přednemocniční péče, místo pro nakládání raněných na transport. Stanoviště je třeba zorganizovat tak, aby bylo mimo působení nebezpečí vzniklého při MU a aby v malém evakuačním okruhu byla překonávaná co nejmenší vzdálenost.⁶²

Stupeň poplachu a trvání zásahu

MU s velkým počtem raněných osob a obětí odpovídá obvykle třetímu nebo čtvrtému stupni poplachu podle poplachového plánu IZS. Zásah složek IZS je možné ukončit

⁶² SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5, s. 53-54

až po provedení záchranných a likvidačních prací. Odborné expertízy, technické prohlídky, pitvy apod. jsou prováděny obvykle již mimo zásah.

Síly a prostředky složek IZS

Potřebu sil a prostředků upřesňuje velitel zásahu spolu s operačním a informačním střediskem IZS kraje a vedoucí složek IZS. Zdravotnické operační středisko zdravotnické záchranné služby povolává na místo zásahu všechny vozidla rychlé lékařské služby, rychlé zdravotnické pomoci a výjimečně i vozidla lékařské služby, které jsou v dosahu. Také jsou využívány vrtulníky letecké záchranné služby, nebo vrtulníky Policie v transportní sedačkové verzi pro sedící pacientů. ZZS disponuje také tzv. „Modulem hromadných neštěstí“, což je vozidlo se zástavního zdravotnickým materiálem, přístroji, určené pro mimořádné události s vysokým počtem postižených. Při spuštění traumatologického plánu ZZS je prvním krokem oznámení zdravotnickým zařízením v kraji jeho spuštění. Pacienti jsou podle lékařského míchané buď urgentně odsunuti do vybraných zdravotnických zařízení, nebo po ošetření a zajištění pro transport převážně přímo na specializované pracoviště oblasti. Pokud počet raněných osob přesahuje kapacity zdravotnických zařízení kraje.⁶³

Třídění raněných metodou START

START = z českého Snadná Terapie A Rychlé Trident

Třídění raněných (Triage) podle metodiky START se provádí u mimořádných událostí s velkým počtem raněných a obětí pokud počet postižených překročí možnosti lékařského třídění přímo v terénu a tam, kde nelze provádět lékařské třídění se ohledem na velikost vyznačené zóny zásahu či nepřístupnost místa hromadného neštěstí, nebo když jsou postižení nepřístupní bez speciálního vybavení. Prioritou v těchto případech je, aby se k lékařskému ošetření dostali přednostně nejzávažnější stavy. O tom, které to jsou, rozhodují proškolení příslušníci HZS s využitím laického třídění metodikou START - rozhodují o pořadí pacientů odsunovaných k lékařskému roztrídění. Přednostně jsou přinášeni pacienti s první prioritou tj červenou (selhávající životní funkce, potřebují neodkladnou péči na místě), následně jsou přinášeni pacienti s druhou prioritou tj. žlutým

⁶³ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Krizové řízení, plánování a vzdělávání [online] [cit. 2020-01-13]. Dostupné z WWW <<http://www.mvcr.cz/clanek/krizove-rizeni-72.aspx>>.

(neschopní samostatného pohybu, neselhává životní funkce, ale nejsou soběstační), na konec jsou přiváděni pacienti, kteří mají třetí prioritu tj. zelenou (soběstační, s relativně malými poraněními). Na místě nálezu jsou ponecháni pacienti označení černou barvou (bez známek životních funkcí). Pro určení priority metodou START je nezbytné důkladné proškolení určených pracovníků a jejich vybavení barevnými štítky nebo páskami (červená, žlutá, zelená a černá). Třídící pracovník provede i zaškrcení tepenného krvácení a lidi v bezvědomí uloží do stabilizované polohy.⁶⁴

Vyšetřování příčiny mimořádné události

Na místech mimořádných událostí je prováděno vyšetřování za účelem objasnění příčiny, zjištění míry a prokázání zavinění konkrétních osob nebo zjištění a usvědčení pachatele, pokud jde o podezření ze spáchání trestného činu. Objasnění příčiny může být využito i na přijetí preventivních opatření. Vyšetřování je vedeno orgány činnými v trestním řízení. Orgány činnými v trestním řízení se rozumí soud, prokurátor a policejní orgán. Prvotní úkony na místě mimořádné události provádějí zpravidla policejní orgány Policie ČR.⁶⁵

V závislosti na typu havarijní události jsou úkony prováděné ve spolupráci s dalšími subjekty (poskytovateli příčin požáru HZS, komisí ÚZPLN - provádí odborné zjišťování příčin leteckých nehod za účelem přijetí preventivních opatření, orgány Železniční inspekce, orgány dohledu nad bezpečností práce apod.). Prvotní úkony na místě mimořádné události jsou zjištění a dokumentován stavu místa události, provedení ohledání místa události za účelem vyhledání, dokumentován a zabezpečení kriminalistických stop důležitých pro objasnění události. Prohlídka místa události se řídí zvláštními právními předpisy. Zajištění stop a následné zkoumání mají být použitelné jako důkaz v trestním řízení soudním, dále interními akty řízení Policie, kriminalistické-taktickými pravidly a kriminalistické-technickými zásadami.

Úkony k záchraně lidských života a zamezení bezprostředně hrozícího nebezpečí mají prioritu, jsou prováděny tak, aby nedocházelo k ničení kriminalistických stop a k vytváření stop nových v době před začátkem ohledání. Na místě události je nutné

⁶⁴ SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5, s. 58

⁶⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Krizové řízení, plánování a vzdělávání [online] [cit. 2020-01-13]. Dostupné z WWW <<http://www.mvcr.cz/clanek/krizove-řízení-72.aspx>>.

používat ochranné rukavice, je zakázáno kouřit a zanechávat odpadky či jiné vnesené předměty. Před zahájením likvidačních prací je potřebné místo zdokumentovat pro objektivní posouzení události. Důležité jsou fotografie, videozáznamy a svědectví z místa, hlavně poloha a místo nálezů obětí, předmětů a podobně. Při nehodách dopravních prostředků se věnuje zvýšená pozornost strojvedoucímu, pilotovi a členem posádky.

Identifikace obětí

Pro identifikaci velkého počtu obětí se vytvářejí týmy identifikace obětí mimořádné události tzv. DVI týmy (Disaster Victim Identification) sestavené z pracovníků znaleckých pracovišť Policie, pracovníků Služby kriminální policie a soudních lékařů, kteří se řídí postupy a doporučeními vydanými Interpolem. dodržení mezinárodně stanovených postupů je důležité zejména v případě nutnosti mezinárodní spolupráce při identifikaci obětí.⁶⁶

4.5.5 Vyhodnocení připravenosti Policie České republiky k ochraně života, zdraví a majetku osob v případě vzniku krizových situací

4.5.6 Krizová situace

V některých případech může mimořádná situace nabýt takových rozměrů, že k jejímu řešení nestačí zdroje předurčeno v rámci postiženého území. Získání dalších zdrojů je možné pouze na úkor omezení běžných funkcí systému například práv a svobod občanů. A to je možné pouze za předpokladu prohlášení jednoho z krizových stavů.

Krizová situace nastává tehdy, když standardní opatření, které jsou k dispozici nedostatečné a řešení vyžaduje využití dalších prostředků, které je možné získat až po vyhlášení krizových stavů.

Rozsah krizové situace je legislativně deklarován vyhlášením krizového stavu. O tom jaký krizový stav se vyhlásí se rozhoduje na základě velikosti postiženého území a druhu mimořádné události, jejíž vznik k vyhlášení krizového stavu vedl. Krizové situace je možné rozdělit do dvou oblastí a to:

⁶⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Krizové řízení, plánování a vzdělávání [online] [cit. 2020-01-13]. Dostupné z WWW <<http://www.mvcr.cz/clanek/krizove-rizeni-72.aspx>>.

- nesouvisející se zajišťováním obrany státu před vnějším napadením;
- související se zajišťováním obrany státu před vnějším napadením.

V České republice se v případě mimořádných událostí prohlašují čtyři krizové stavy. Z toho dva jsou nevojenského a dva vojenské charakteru.

- Stav nebezpečí;
- Nouzový stav;
- Stav ohrožení státu;
- Válečný stav.

Stav nebezpečí

Vyhlašuje se v případě, kdy jsou ohroženy životy lidí, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek IZS, nebo subjektů kritické infrastruktury. Tento stav se vyhláší na maximálně 30 dní pro celé území kraje nebo pro jeho část.

Rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí musí obsahovat krizová opatření jejich rozsah, musí zde být uveden důvod vyhlášení stavu. Stav nebezpečí vyhláší pro území kraje nebo jeho části hejtman kraje, v Praze primátor hlavního města. Hejtman nebo primátor hlavního města, který tento stav vyhlásil informuje, okamžitě informuje vládu, MV, sousedící kraje pokud mohou být krizovou situací zasaženi. Tuto dobu lze prodloužit na základě souhlasu vlády. V případě že není možné účelně odvrátit vzniklé ohrožení v rámci stavu nebezpečí, hejtman požádá vládu o prohlášení nouzového stavu.

Rozhodnutí o stavu se vyhláší ve Věstníku právních předpisů kraje. Nabývá účinnosti v okamžiku, jaký je v něm uveden. Rozhodnutí o stavu se zveřejňuje na úřední desce krajského úřadu, na úředních deskách obecních úřadů na územích, na kterých byl stav vyhlášen. Krajský úřad zveřejní tyto informace prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu. Platnost stavu skončí po uplynutí maximální doby trvání, nebo pokud hejtman nebo vláda nerozhodnou o zrušení před dobou vypršení.⁶⁷

⁶⁷ Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů

Nouzový stav

Vyhlašuje se případě živelních pohrom, ekologických nebo jiných průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetek, vnitřní pořádek a bezpečnost. Tento stav se vyhláší na maximálně 30 dní, pro celý stát nebo pro jeho část. Vyhlašuje jej vláda ČR. Vláda o vyhlášení nouzového stavu okamžitě informuje Poslaneckou sněmovnu, která může toto prohlášení zrušit.

Tuto dobu lze prodloužit na základě souhlasu parlamentu. Současně s prohlášením nouzového stavu musí vláda vymezit, která práva a v jakém rozsahu podle Listiny základních práv a svobod budou omezené a jaké povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají.

Stav ohrožení státu

Vyhlašuje se v případě, pokud je bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo jeho území, celistvost státu nebo jeho demokratické základy. Tento stav se vyhláší na dobu neurčitou, pro celý stát nebo pro jeho část. Prohláší ho parlament ČR na návrh vlády.

Válečný stav

Vyhlašuje se v případě, pokud je napadena Česká republika nebo je třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné ochraně proti napadení. Tento stav se vyhláší na dobu neurčitou, pro celý stát. Vyhlašuje jej parlament ČR na návrh vlády.⁶⁸

4.5.7 Přípravenost Policie České republiky čelit hrozbám

Základním koncepčním dokumentem České republiky, který definuje bezpečnostní hrozby, způsoby a prostředky, jak těmto hrozbám čelit, je Bezpečnostní strategie. Aktuální

⁶⁸ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Bezpečnostní strategie ČR 2015 byla přijata 4. února 2015. Tento dokument byl přijat v důsledku zhoršujících se bezpečnostního prostředí ve světě, které výrazně ovlivňovalo bezpečnost euroatlantického prostoru a kladlo zvýšené nároky na NATO a EU efektivněji na nové bezpečnostní výzvy a hrozby reagovat.⁶⁹ Bezpečnostní prostředí, ve kterém Česká republika svoji zahraniční politiku uskutečňuje, prochází v současné době výraznými dynamickými změnami, kdy jsou Evropa a euroatlantický prostor vystavené zásadním bezpečnostním výzvám a hrozbám z východního a širšího jižního směru.

Integrovaný záchranný systém České republiky musí umět čelit i takovýmto hrozbám, ale zde hraje nezastupitelnou roli Armáda ČR. Hlavní náplní práce Integrovaného záchranného systému, a tedy i Policie ČR, je čelit každodenním mimořádným událostem, a to ať se jedná o běžné věci, jako jsou autonehody, požáry, různé násilnosti aj., tak i mimořádným událostem většího rozsahu, jako jsou povodně, vichřice, vlakové neštěstí apod., a i na takové situace musí být Policie v rámci IZS připravena.

4.6 .Příklady zásahů Policie České republiky při mimořádných událostech.

K úkolům policie, vyplívajících z výše uvedené právní úpravy, patří i zásahy při řešení krizových situací a mimořádných událostí. Ekonomické náklady na tyto zásahy se odvíjí od toho, o jak velkou událost se jedná, zda jde o událost plánovanou, např. demonstrace anebo neplánovanou, např. živelní pohromy, teroristické útoky, požáry, havárie s únikem nebezpečné látky, dopravní nehody. Rovněž je také důležité, zda se jedná o situaci krátkodobou, např. výše uvedená dopravní nehoda, demonstrace.... nebo o situaci časově delší, např. při vyhlášení krizového stavu, např. stavu nebezpečí, nouzového stavu...

V této části práce uvedu několik příkladů zásahů PČR v rámci těchto událostí. Od charakteru těchto událostí se odvíjí i celkové náklady na zásah.

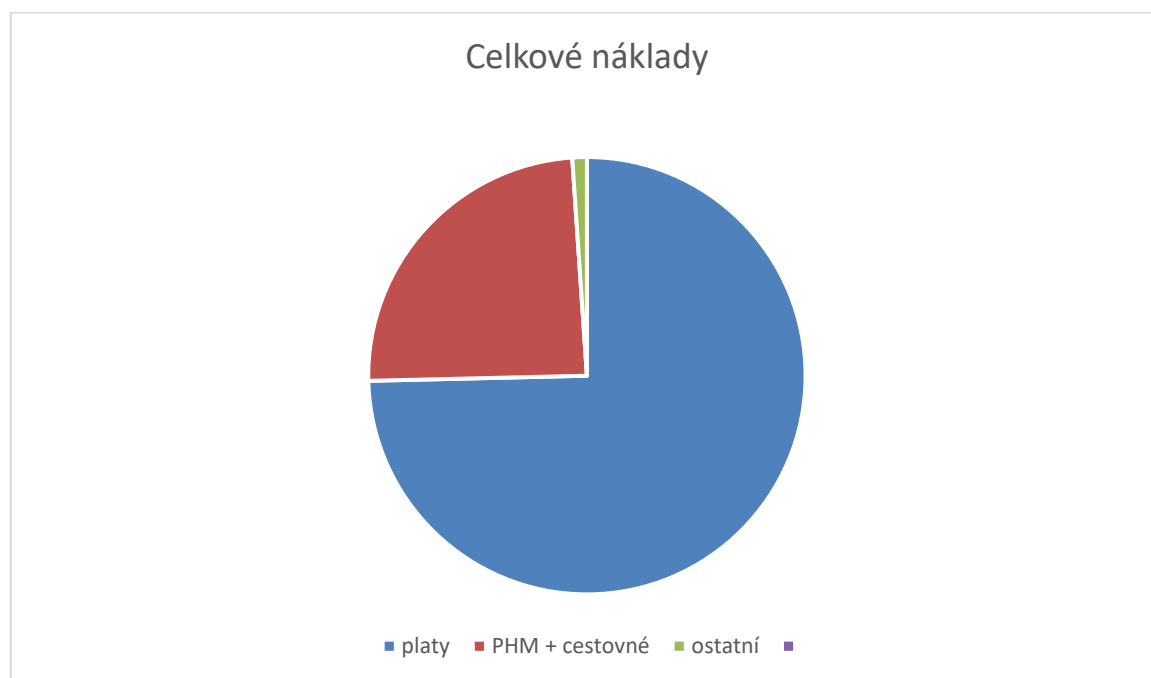
4.6.1 Zásahy proti aktivistům na Šumavě

⁶⁹ SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5, s. 13

Od 25. července do 12. srpna 2011 zasahovali desítky policistů Na Ztraceném ⁷⁰, kde téměř čtyři týdny blokovali ekologičtí aktivisté blokovali lokalitu, kde dřevorubci káceli kůrovcem napadené stromy.

Celkové náklady na zásah policie byly vyčísleny na 1 045 210,- Kč, kdy na platy policistů a občanských zaměstnanců bylo vynaloženo 780 tis,- Kč, kdy do těchto nákladů jsou započteny výdaje na pohotovost, práci přes čas včetně zákonných příplatků, pojistného a zákonných odvodů. 254 000,- Kč byly výdaje na pohonné hmoty a cestovné a více než 10 000,- Kč stály bezpečnostní pásy a další spotřební materiál. Na místě bylo denně přítomno cca 50 policistů převážně pořádkové policie, dále antikonfliktní tým a lidé dokumentující činnost policistů z odboru vnitřní kontroly krajského policejního ředitelství.

71

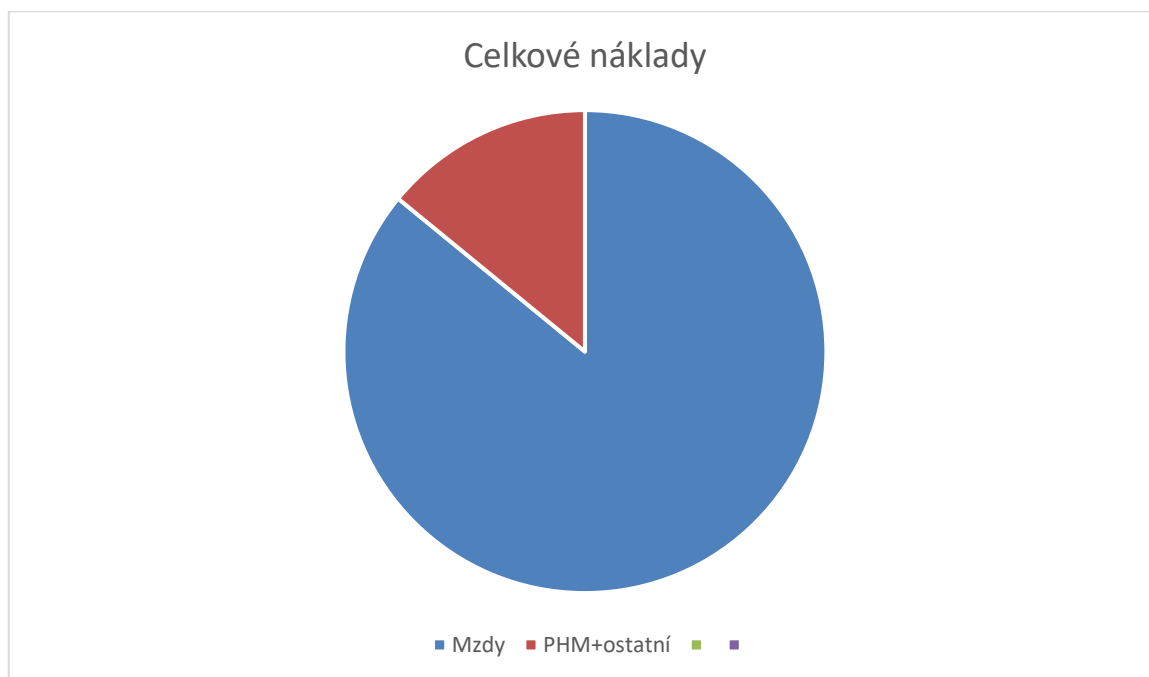
4.6.2. Demonstrace na Staroměstském náměstí 18. října 2020

⁷⁰ Místní název části I. zóny Národního parku Šumava Nad ptačím potokem

⁷¹ https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/zasahy-proti-aktivistum-na-sumave-staly-policii-milion-koron.A110830_092128_plzen-zpravy_alt

Do demonstrace na Staroměstském náměstí, která se konala dne 18.10.2020 na protest proti vládním nařízením, bylo zapojeno celkem 905 policistů z několika krajských ředitelství PČR, kdy celkové náklady byly vyčísleny na 4 267 486,- Kč. Z toho jsou mzdové náklady 3 333 621,- Kč a ostatní náklady, tj. převážně PHM a cestovné činily 600 865,- Kč.

72

4.6.3. Zásah po výbuchu plynu v rodinném domě

Dne 15.9.2020 kolem 12:30 hodin došlo v obci Koryčany na Kroměřížsku k výbuchu rodinného domu. Při výbuchu zemřeli dva členové SDH Koryčany a několik lidí bylo zraněno. Policie ČR byla na místě výbuchu rovněž přítomna, kdy jednak uzavřeli okolí výbuchu, aby se na místo nedostali nepovolané osoby a jednak zde kroměřížští kriminalisté společně s vyšetřovatelem od hasičů zjišťovali přesnou příčinu výbuchu.

⁷² <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-koronavirus/659960/ucet-za-bitvu-s-policisty-na-staromaku-je-pres-4-miliony-castka-muze-jeste-narust.html>

V důsledku zásahu policie na místě výbuchu nevznikli žádné mimořádné výdaje, neboť na místě zasahovali pouze policisté, kteří měli službu.⁷³ Nevznikly tedy žádné náklady nad rámec běžného výkonu služby.

4.6.4. Srážka vlaků u Domažlic

Dne 4.8.2021 po 8. hodině ranní došlo na železniční trati Plzeň – Domažlice ve výhybně Radonice poblíž obce Milavče ke srážce dvou vlaků. Při tomto železničním neštěstí zemřeli tři lidé a dalších 67 lidí utrpělo zranění. Na místě zasahovala také policie a to kvůli zajištění pořádku a okolí místa srážky a rovněž zde působili vyšetřovatelé z SKPV, kteří společně s Drážní inspekcí zjišťovali příčinu nehody.⁷⁴

Ani v tomto případě nevznikli při zásahu policie žádné mimořádné výdaje.

4.7 Empirické šetření

Při analýze daného problému byl využit dotazník, jako základní zdroj pro zkoumání dané problematiky a rozhovor s odborníky z řad policie České republiky, působících na vedoucích pozicích. V dotazníku byli respondenti dotazováni na základní obecné informace, ale také na situace, jak je vnímána policie a připravenost této složky při mimořádných událostech. Úkolem dotazníku bylo zmapovat současný stav police v rámci integrovaného záchranného systému, a z výsledků doporučit, návrh na zlepšení a sjednocení činností. Toto dotazníkové šetření bylo zaměřeno na příslušníky Policie České republiky různého věku a pohlaví, kdy respondenti byli z různých složek policie v Plzeňském kraji a v Praze. Cílem rozhovoru bylo zjistit případné současné problémy u policie a její akceschopnost v případě mimořádných událostí.

⁷³ Vlastní zjištění z rozhovoru s jedním ze zasahujících policistů.

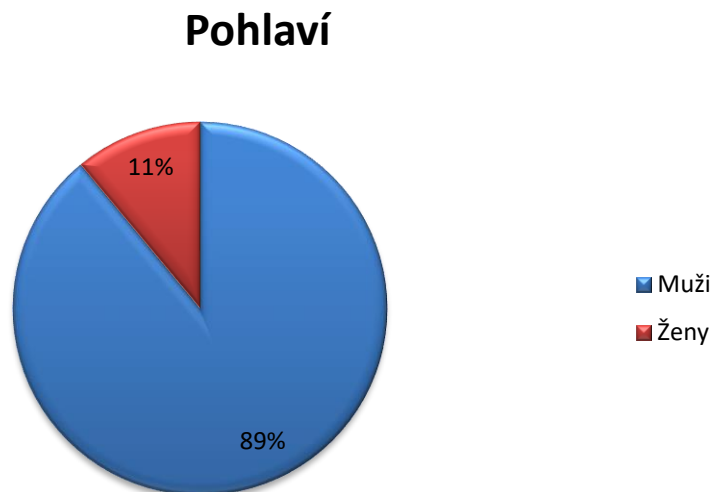
⁷⁴ <https://cnn.iprima.cz/srazka-vlaku-na-domazlicku-zemreli-tri-lide-o-pripad-se-zajimaji-kriminaliste-30913> [cit 28.11.2021]

4.7.1 Dotazník

Dotazník je rozdělen do dvou částí, kdy první část dotazníku, která tvoří tři základní sociodemografické otázky, kdy se dotazujeme respondentů na pohlaví, věk a služební zařazení daného respondenta. Další otázky jsou potom přímo zaměřeny na technickou vybavenost Policie ČR a dále na absenci technických pomůcek, tzn. co z technického vybavení policie respondenti při výkonu služby postrádají.

4.7.2 Otázka číslo 1 – Pohlaví

Graf 1 - Otázka číslo 1 – Pohlaví

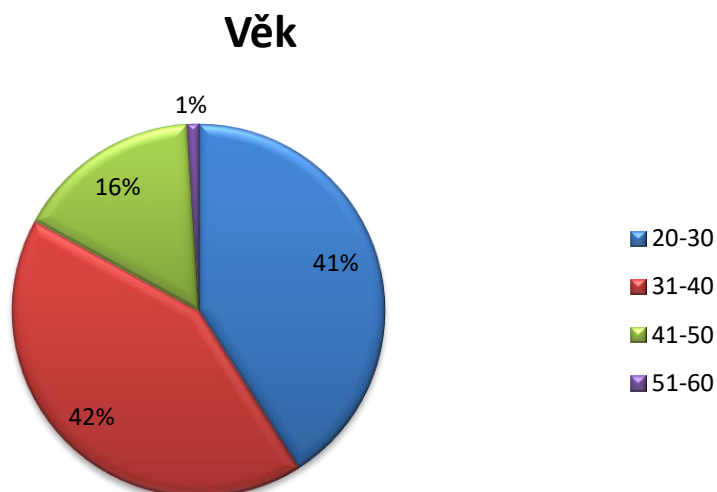

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze 100 dotazovaných respondentů uvedlo, že 89 z nich jsou muži a 11 jsou ženy. Vzhledem k tomu, že dotazník byl předán vedoucím pracovníkům s prosbou aby jej vyplňovali osoby, které se přímo setkávají s mimořádnými událostmi, je vidět, že převážně muži se setkávají z mimořádnými událostmi a právě proto je větší zastoupení mužů.

4.7.3 Otázka číslo 2 – Věk

Graf 2 - Otázka číslo 2 – Věk

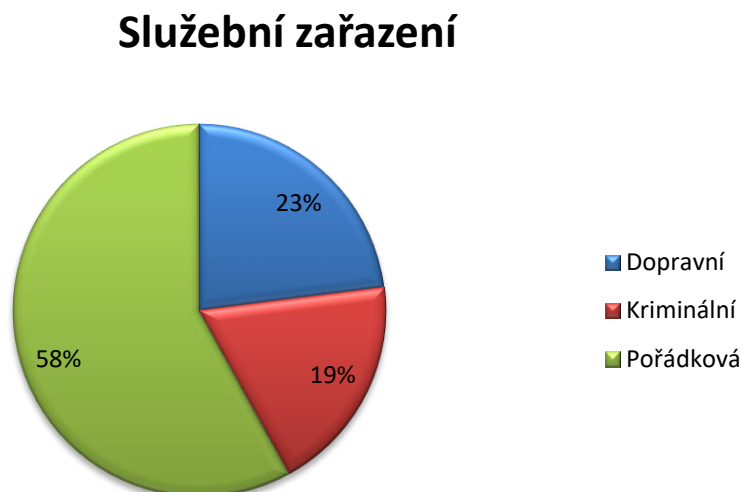

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu jasně vyplývá, že mezi skupinou od 20 do 30 let a skupinou od 31 do 40 let není velký rozdíl, kdy nejvíce lidí je ve služebním poměru je ve skupině od 31 do 40 let. To že mu konkuruje skupina od 20 do 30 let, může být zapříčiněno tím, že v České republice právě probíhal nábor do služebního poměru a v mnohých reklamách a plakátech lákal právě tuto věkovou kategorii. Další skupinou která zde byla zastoupena, je také skupina od 41 do 50 let, zde můžeme zařadit policisty, kteří již mají nějakou praxi u policie a lze je vidět na vedoucích pozicích, kdy předávají své zkušenosti mladším generacím a vesměs tvoří vedoucí daných týmů. Objevilo se zde i zastoupení ve věku od 51 do 60 let.

4.7.4 Otázka číslo 3 – Typ služebního zařazení

Graf 3 - Otázka číslo 3 – Typ služebního poměru

Zdroj: Vlastní zpracování

Aby bylo možné zařadit policisty, bylo důležité se zeptat na typ služebního zařazení, do kterého policisté spadají. Při položení této otázky jsme nezapomněli uvést i jiné typy služebního zařazení, jako je např. pyrotechnik či jiní specialisté, ale vzhledem k tomu, že tuto odpověď nikdo nezaškrtnul, nebylo podstatné ji zmiňovat.

Z grafu jasně vyplývá, že převládá z 58% pořádková služba, to je patrné, neboť pořádková služba je základním pilířem Policie České republiky a je v zemi nejrozšířenější. U této služby je v naší republice zařazeno přes 16.000 příslušníků policie. Jde o službu, jejíž příslušníci jsou nejbližší lidem a na které se zpravidla v případě potřeby obracejí jako na první. Policisté zařazení k této službě, jsou v přímém kontaktu s občany, orgány obce a právníckými a fyzickými osobami.

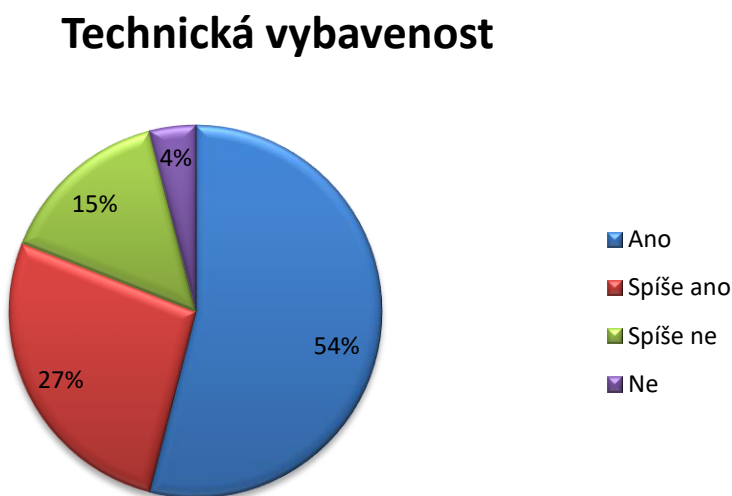
Druhým velice důležitým služebním zařazením je dopravní policie s 23% zastoupením. Dopravní policie zabezpečuje plnění úkolů v oblasti silničního provozu, a to jak dohled nad dodržováním pravidel silničního provozu, tak šetření dopravních nehod, které zpravidla souvisí s nedodržením těchto pravidel. Vedle přímého výkonu služby plní na úrovni krajských ředitelství funkci koordinačního a řídicího orgánu ve vztahu

k dopravním inspektorátům policie při územních odborech vnější služby v jednotlivých regionech.

Posledním služebním zařazením je služba u kriminální policie a vyšetřování. Zde je 19% zastoupení. Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky je organizačním článkem Policejního prezidia České republiky. Tito policisté plní základní úkoly v oblasti kriminalistické činnosti.

4.7.5 Otázka číslo 4 - Domníváte se, že je policie dostatečně technicky vybavena při mimořádných událostech

Graf 4 - Otázka číslo 4 – Technická vybavenost

Zdroj: Vlastní zpracování

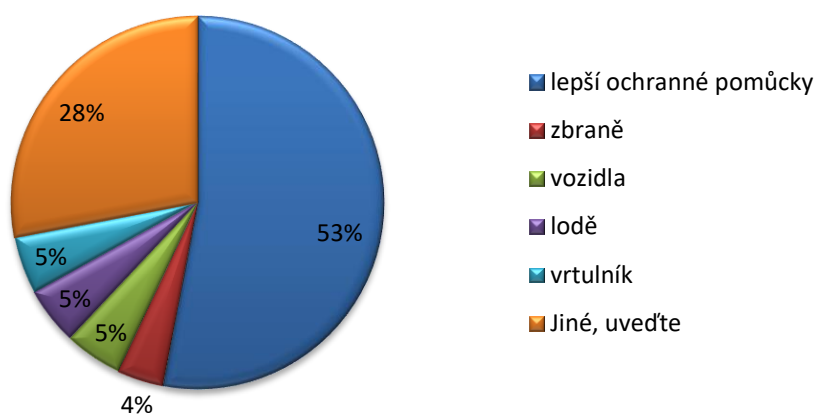
V otázce číslo 4 byli respondenti dotazováni, co se týče technické vybavenosti, 54 respondentů uvedlo, že je technická vybavenost při mimořádných událostech dostatečná, a odpověděli, tak jednoznačně svým Ano. Dále 27% shledalo na technické vybavenosti nějaké drobnosti, které by pozměnily, ale i přesto odpověděli, že technická vybavenost je spíše uspokojivá. Našli se ale respondenti, kteří odpovídali záporně a přesně není spíše spokojeno 15 respondentů, a 4 respondenti dokonce uvedli že je technická vybavenost

nedostatečná, což může být zapříčiněno tím, že se někdy setkali s událostí, kdy vše neprobíhalo, jak mělo.

4.7.6 Nedostatečnost technického vybavení

Graf 5 - Otázka číslo 5 – Absence technických pomůcek

Absence technických pomůcek

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato otázka je ačkoliv měla zjistit, jaký problém je v technickém vybavení pro služební poměr při mimořádných událostech je troufám si říct nedostačující, neboť nedefinuje odpovědi jednoznačně, lidé kde je větší povodí řek samozřejmě budou potřebovat více lodí pro výkon své služby, než lidé, kde je spíše území osídlené například lesy či porostem, zde budou pro výkon své služby policisté potřebovat například vrtulník. Ovšem 53 respondentů uvedlo, že je důležité mít kvalitní ochranné pomůcky, kdy z vlastní vůle mnozí respondenti uvedli, že jsou nedostatečné nebo málo kvalitní. Mnozí z nich také využili kolonku jiné, kdy uváděli různé odpovědi, jako například lepší omračovací prostředky při uklidňujících zásazích, nebo lepší prostředky pro sledování při ochraně majetku. Kdy uvedli, že nestíhají vždy povinně hlídat všechny postižené oblasti. Dále také bylo uvedeno v mnohých odpovědích, že záleží, o jakou mimořádnou událost se jedná,

že v případě povodní jsou důležité jiné ochranné pomůcky než v případě například obrany země při zemětřesení či jiné živelní pohromě.

4.8 Neřízený rozhovor s odborníky

Na základě své letité praxe jsem se mohl setkat s mnoha odborníky, kteří jsou, případně byli, ve služebním poměru u Policie ČR. Kdy z mnohými jsem při rozhovoru narazil na různé problémy, které u Policie ČR jsou a byly.

4.8.1 Rozhovor s Bc. mjr. v.v. Miroslavem Kunešem

Pro svou práci jsem si vybral majora ve výslužbě pana Bc. Miroslava Kuneše, který ukončil svou 44 let trvající policejní kariéru jako vedoucí Odboru dopravy chráněných osob, Ochranné služby Policie ČR ke dni 30.9.2021. Ještě před svým odchodem do civilu byl při slavnostním ceremoniálu při vyhlášení ankety Policista roku 2020 na Pražském hradě, zařazen do Síně slávy policie.⁷⁵ Toto ocenění si pan Kuneš za svou dlouholetou kariéru, kterou u policie prožil zcela jistě zaslouží. Já jsem měl tu čest, před jeho odchodem do civilu, tuto osobnost poznat a být jeho podřízeným. Pan Kuneš předal své zkušenosti mnohým policistům, stejně tak i mně a z tohoto důvodu jsem si vybral do své práce rozhovor právě s ním.

Rozhovor byl zaměřen především na problémy současné policie v kontextu dřívější doby. Pan Kuneš při rozhovoru uvedl, že pracoval celou svou policejní kariéru u Ochranné služby (dříve Útvar pro ochranu ústavních činitelů OS a V. správa SNB), kdy lze říci, že poměry u policie se mění v závislosti na mnoha faktorech. Nejedná se pouze o faktory finanční, ale i politické, demografické a vůbec celkovou atmosférou ve společnosti. V současné době je dle jeho názoru jedním z největších problémů nedostatek lidí, kdy toto se odráží napříč celou policií. Rovněž chybí dostatek kvalifikovaných odborníků. Obojí je dle něj jednak kvůli mnohdy nedostatečnému finančnímu ohodnocení a jednak došlo

⁷⁵ <https://www.policie.cz/clanek/policista-roku-2020.aspx>

v průběhu let k částečné ztrátě prestiže práce u policie. Změnil se pohled veřejnosti na službu, kterou policisté odvádí, kdy jsou spíše bráni jako složka represivní než jako složka, která je chrání. V současné době je to umocněno proticovidovými opatřeními, jejichž dodržování musí policisté vymáhat.

Zajímalo mě, co by dle něj pomohlo, tyto problémy odstranit. Dle jeho názoru je třeba v první řadě stabilizovat početní stavy policie, a to hlavně na menších obvodních odděleních, kde mnohdy chybí až polovina obsazených tabulkových míst. Z toho plyne i to, že když chce nějaký řadový policista, byť je velmi schopný, „postoupit“ výš, např. na SKPV, nebo na některý útvar s celorepublikovou působností, je jeho vedení proti, a i když splní všechny požadavky na místo, kam chce přestoupit, není obvykle puštěn vedením Územního odboru, jelikož jej na jeho místě nemá kdo nahradit. Kdyby se povedlo alespoň částečně doplnit početní stavy policie a nebyl by problém s přestupem, myslí si pan Kuneš, že by to k policii přivedlo další zájemce. Tím by vzrostl i podíl odborníků a specialistů, kteří většinou musí začínat, i když mají patřičné vzdělání a kvalifikaci, jako řadový policisté a až po několika letech praxe mohou přestoupit na své „vysněné“ místo.

Celkově byl s panem Miroslavem Kunešem rozhovor velice zajímavý a jsem rád, že tuto policejní osobnost znám osobně.

4.8.2 Rozhovor s npor. Mgr. Tomášem Šafaříkem

Na názor na současnou situaci u policie jsem se zeptal např. i npor. Mgr. Tomáše Šafaříka, vedoucího Dopravního inspektorátu v Klatovech. Ten v současné době čelí, i když ne tak, jako někteří jeho kolegové, personálním problémům, kdy je dle jeho názoru velice těžké získat nové policisty, a to jak na skupinu dopravních hlídek, tak především na skupinu dopravních nehod, kde jsou již třeba zkušenosti, jelikož se jedná o vysoce odbornou práci a je potřeba již mít u policie nějaké zkušenosti se spisovou službou. Před nějakou dobou, se u nich naplnilo jedno volné tabulkové místo, kdy novou kolegyni přilákala změna režimu služeb z dvanáctihodinových na čtyřadvacetihodinové, ke které došlo nedávno před jejím přijetím. Díky tomu prý bude mít více času na rodinu. To by podle pana Šafaříka mohlo být jednou z věcí, jak přilákat nové policisty. Dále si pan Šafařík myslí, že by bylo třeba

zjednodušit spisovou službu, která policistům zabírá převážnou část času a ti pak nemohou vykonávat běžný výkon služby.

4.8.3 Poznatek z rozhovorů

Z obou rozhovorů je patrné, že asi největším problémem v současné době, je nedostatek policistů v přímém výkonu služby, čímž by mohla být v některých případech částečně ohrožena akceschopnost zákroků při mimořádných událostech, kdy se můžou v určitých situacích prodloužit dojezdové časy. O tomto problému, který se za poslední období ještě prohloubil, vím i z vlastní zkušenosti, kdy několik mých kolegů opustilo řady policie kvůli částečně nevyhovujícím podmínkám. Dle mého názoru je třeba, aby se změnil současný pohled veřejnosti na práci policie, kterou berou jako složku represivní, ale aby ji občané brali jako instituci, která jim pomáhá v době mimořádných událostí a je tu i proto, aby byli v bezpečí. Tím by částečně vzrostla prestiž policie, což by možná do jejich řad přilákalo nové policisty. Rovněž je třeba zatraktivnit práci PČR v očích veřejnosti.

4.8.4 Sumarizace výsledků zkoumání z pohledu organizace, řízení, krizového plánování a přípravy příslušníků PČR čelit mimořádným událostem a krizovým situacím a s návrhy na eliminaci zjištěných nedostatků

Ukázalo se, že s technickou vybaveností jsou policisté spokojeni, nicméně by ocenili lepší ochranné pomůcky. Většina respondentů uvedlo, že je důležité mít kvalitní ochranné pomůcky, kdy z vlastní vůle mnozí respondenti uvedli, že jsou nedostatečné nebo málo kvalitní. Mnozí z nich také využili kolonku jiné, kdy uváděli různé odpovědi, jako například lepší omračovací prostředky při uklidňujících zásazích, nebo lepší prostředky pro sledování při ochraně majetku. Kdy uvedli, že nestíhají vždy povinně hlídat všechny postižené oblasti. Dále také bylo uvedeno v mnohých odpovědích, že záleží, o jakou mimořádnou událost se jedná, že v případě povodní jsou důležité jiné ochranné pomůcky než v případě například obrany země při zemětřesení či vojenských konfliktů.

Na základě výsledků výzkumu by bylo tedy vhodné zamyslet se nad možností zlepšení vybavení policistů alespoň v některých ohledech, resp. zabývat se eliminací nedostatku lepších ochranných pomůcek. Vzhledem k tomu, že policisté jsou

v každodenním intenzivním sociálním styku s lidmi, v němž čelí mnoha rizikům spojených z interpersonálních konfliktů. Na základě uvedeného je možné se obávat, zda pak je policista ochoten snášet riziko, které mu během služební činnosti hrozí, příp. je možné, že policista nekoná (neriskuje) do takové míry, jak by jednal (riskoval), kdyby měl pocit, že je chráněn výstrojí a výzbrojí do maximální možné míry.

I kdyby existovala možnost sebelepšího vybavení policisty či dalších příslušníku IZS, musíme vždy počítat s fakty, které mohou zapříčinit horší provádění záchranných a likvidačních prací po mimořádných událostech. Důležitou roli hrají také finanční prostředky, které jak slýcháme z denního zpravodajství v České republice, jsou velkým problémem.

I přes všechny případné nedostatky, platí, že každý je povinen při zásahu na výzvu velitele zásahu, oprávněné osoby nebo operačního střediska tísňového volání poskytnout pomoc, která spočívá v osobní pomoci nebo jiné pomoci potřebné na záchranu života, zdraví nebo majetku, ve věcném plnění potřebném na záchranu života, zdraví nebo majetku. Bezprostředně po zásahu je velitel zásahu nebo oprávněná osoba povinna vystavit na žádost osoby, která poskytla pomoc, písemné potvrzení o poskytnutí pomoci.

Problémem je také připravenost obyvatel na krizové situace je problém, jehož složitost spočívá v různorodosti jednotlivých skupin připravovaných (děti, nemocní, staří, hendikepovaní), jakož i ve specifickém průběhu každé krizové situace. Právě dobrá připravenost obyvatel na pravděpodobné krizové situace může výrazně snížit její dopad na lidi, jejich majetek nebo životní prostředí. Samotnou přípravu na krizové situace má na starosti stát. Ochrana osob, jejich života a majetku je zakotvena v Ústavu a je základním posláním civilní ochrany.

V době, kdy neustále narůstá nápad trestné činnosti, pachatelé jsou stále vynalézavější a lidé se nejen pro přetrvávající migrační krizi stávají stále více xenofobními, je třeba mít účinnou oporu v ozbrojených bezpečnostních složkách státu; zejména v Policejním sboru, který zajišťuje zachování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti státu. Aby však příslušník PČR mohl tuto činnost vykonávat efektivně a ve smyslu hesla „Pomáhat a chránit“ nasazoval svůj život a zdraví ve prospěch veřejného blaha, měl by být stoprocentně chráněn i on samotný. Jen tak může zajistit nerušený a efektivní výkon svých povinností a plnit stanovené úkoly.

4.9 Problémy a perspektivy

Zásadní politické, sociální ekonomické a právní změny v České republice po roce 1989 se odrazily i ve více změnách na MV ČR a v Policii ČR. Nově stanovenými prioritami ve vnitřních i vnějších bezpečnostních otázkách byl zahájen proces rozsáhlých organizačních a strukturálních změn, které trvají do současné doby. Rozšíření Evropské unie znamenalo zvětšení prostoru pro působení lidí zapojených do organizovaného zločinu. Budou muset nastat legislativní změny jaké známe i v západní Evropě. Tyto legislativní změny musí nastat v tom, že hned jak se policie dozví o jakémkoli trestném činu, musí jednat v plném rozsahu, a to vyžaduje změnu. Podle mého názoru, při limitovaných zdrojích to vede k zahlcení. Stává se, že nejkvalitnější vyšetřovatelé, kteří by se měly specializovat na špičky organizovaného zločinu, mají plné ruce práce s méně důležitými kauzami. Je třeba si vzít příklad ze zemí které mají bohaté zkušenosti a určitě jejich legislativa je v tomto propracovanější. Vždyť nejlepší vyšetřovatelé musí bojovat proti „hlavám“ organizovaného zločinu.

Hlavní funkcí policie je chránit občany a společnost před hrozícím nebezpečím, takové ohrožení odvracet a předcházet mu. Podle mě, se musí zachovat dlouhodobě prosazovaný trend, který akcentuje na prevenci a ochranu. Myslím, že i více policistů v ulicích zajistí pro občany více bezpečí a třeba se o to skutečně snažit. Co se týče drobné kriminality, také zde platí, více policistů rovná se méně zločinců. Pak tam, kde jiné prostředky sloužící k ochraně veřejného pořádku selžou nebo jsou neúčinné, má jako prostředek ultima ratio nastoupit represe.

Policejní činnost musí zůstat jako služba veřejnosti. Demokratický charakter policie a její bezpodmínečné podřízení principem právního státu musí být samozřejmé atributy moderní policie a také její blízkost občanovi.

Policie sice může přispívat k předcházení společenských problémů a k zmírňování jejich následků, avšak není v její síle odstraňovat sociální příčiny. Policie hraje významnou, pozitivní a nezastupitelnou roli při ochraně základních lidských hodnot. Plnění úkolů policie rozhodně nebude jednodušší než dosud, dá se předpokládat, že to bude složitější. To vyplývá ze složitosti všech stránek společenského života, s rostoucí nebezpečností kriminality.

Mnoho oblastí policejní práce dnes vyžaduje individuální angažovanost, iniciativu a činorodost, schopnost samostatné a rychlé reakce na proměnlivé vnější podmínky, dokonce i značnou dávku improvizace. Mezi takové oblasti patří např. vyhledávání a vyšetřování trestných činů, tedy sféra kriminální policie. Nařikání na úpadek morálky posloucháme na každém kroku, bohužel i na adresu policie. I v policii se vyskytuje lajdáckost, neúcta k občanům, hrubá nedbalost, agresivita, korupce, protekcionismus či spolupráce s podsvětím. Nesmějí se bagatelizovat tyto případy s odkazem na menší poměrné zastoupení nebo jejich omlouvat obecným úpadkem mravů. Společnost musí trvat na tom, že morálka policistů musí být příkladná, ale je to problém, který je asi na celém světě.

5 Závěr

Problematika Integrovaného záchranného systému je v současnosti velmi aktuální z důvodu členství České republiky v Evropské unii. Jelikož členství v unii přináší určitý standard v oblasti záchranných činností, bylo nutné budovat Integrovaný záchranný systém na evropské úrovni.

Integrovaný záchranný systém vznikl z důvodu potřeby koordinace postupů jednotlivých složek na místě zásahu. Jednotlivé složky měly odlišné kompetence, proto bylo třeba vybudovat efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, kterým v současnosti Integrovaný záchranný systém je. Práce obsahuje základní informace o jednotlivých složkách IZS České republiky a jejich vzájemné porovnání.

V současnosti lidstvo čelí různým neočekávaným situacím jako jsou přírodní katastrofy, havárie s únikem nebezpečných látek a mnohé další, které mohou ohrozit život člověka, jeho majetek, či chod společnosti. Jejich dopady jsou často destruktivní a jejich počet se zvyšuje. Jedinou možností, jak tyto dopady snížit, je věnovat dostatek pozornosti připravenosti a prevenci před mimořádnými událostmi. V teoretická část práce přináší stručný přehled historie civilní ochrany. Jsou zde definovány jednotlivé složky IZS České republiky jako i samotná potřeba budování systému na evropské úrovni, a s tím související zavedení tísňové linky s jednotným evropským číslem 112.

Cílem diplomové práce bylo ověřit připravenost Policie ČR, která je součástí Integrovaného záchranného systému ČR, čelit současným a předvídatelným hrozbám proti kritické infrastruktuře a obyvatelstvu. Provedením zkoumáním dané problematiky bylo zjištěno, že Policie České republiky je plnohodnotnou součástí integrovaného záchranného systému a je plně připravena čelit hrozbám a různým mimořádným událostem. Dle empirického výzkumu je problémem policie nenaplnění tabulkových míst na základních součástech a toto je do budoucna nutné napravit a udělat maximum pro nábor nových policistů pro službu na základních útvarech i specialistů v různých oborech.

Na základě výše uvedeného textu je možné konstatovat, že cíl práce byl splněn.

6 Seznam použitých zdrojů

- KOVAŘÍK, J., SMETANA, M. *Základy civilní obrany*. 1. vyd. Ostrava: SPBI Spektrum, 2006, ISBN 80-86634-85-X.
- SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.
- FIALA, M., VILÁŠEK, J. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2
- SKALSKÁ, K., HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.
- SMETANA, M; KRATOCHVÍLOVÁ, D. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.
- SZASZO, Z., *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0
- ŠENOVSKÝ M., ADAMEC V., *Základy krizového managementu*. 2. vyd. SPBI 2004, 102 s. ISBN 80-86634-44-2
- VILÁŠEK, J., FIALA M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.
- ZEMAN, M., MIKA, O. *Integrovaný Záchranný systém*. Vysoké učení technické v Brně, 1. vyd. 1. dotisk, Brno: 2007, 51 s. ISBN 978-80-214-3448-6
- MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Krizové řízení, plánování a vzdělávání* [online] [cit. 2020-01-13]. Dostupné z WWW <<http://www.mvcr.cz/clanek/krizove-řízení-72.aspx>>.
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2013 [i.e. 2014]. 75 s. ISBN 978-80-86466-50-7.

Krizové zákony: krizový zákon, integrovaný záchranný systém, hospodářská opatření pro krizové stavy, obnova území; Hasičský záchranný sbor; Požární ochrana: zákony, nařízení vlády, vyhlášky: redakční uzávěrka ... Česko. Ostrava: Sagit, 2007- . ÚZ: úplné znění.

Služební poměr: služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů; Policie ČR: vězeňská služba, zpravodajské služby, BIS, generální inspekce bezpečnostních sborů: redakční uzávěrka ... Česko. Ostrava: Sagit, 2007- . ÚZ: úplné znění.

ERTLOVÁ, Františka a kol. Přednemocniční neodkladná péče. Vyd. 2., přeprac. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2003. 368 s. ISBN 80-7013-379-1.

KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše a FOLWARCZNY, Libor. Ochrana obyvatelstva. 2., aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. 177 s. SPBI Spektrum. Červená řada; 42. ISBN 978-80-7385-134-7.

KŘÍŽ, Zdeněk. Civilní řízení a demokratická kontrola armády v České republice: peripetie transformace vojensko-civilních vztahů po roce 1989. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2004. 131 s. Studie; sv. č. 34. ISBN 80-210-3590-0.

POKORNÝ, Jiří et al. Systém přednemocniční neodkladné péče a poskytování lékařské první pomoci u neodkladných stavů praktickým lékařem: doporučený diagnostický a léčebný postup pro všeobecné praktické lékaře. Praha: Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP, 2007. 14 s. Doporučené postupy pro praktické lékaře. ISBN 978-80-86998-12-1.

PORADA, Viktor a kol. Policejní vědy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. 345 s. ISBN 978-80-7380-314-8.

Zákony:

Zákon č. 1/1991 Sb.,

zákon č. 110/1998 Sb

zákon č. 239/2000 Sb

zákon číslo 320/2015 Sb

zákon číslo 238/2000

zákon číslo 133/1985 Sb

zákon číslo 374/2011 Sb

zákon číslo 273/2008 Sb

Usnesení vlády České republiky č. 805 ze dne 23.10.2013

Usnesení vlády ČR ze dne 4. února 2015 č. 79

zákon č. 238/2000 Sb

zákona č. 133/1985 Sb.

zákon č. 239/2000 Sb.

zákon č. 59/2006 Sb.

zákon č.20 / 1966 Sb.

- zákon o Policii ČR (§ 20 odst. 2)
- zákon č. 273/2008 Sb

Zákon č. 219/1999 Sb.

Vyhláška č. 380/2002 Sb.

zákon č. 127/2005 Sb.

zákona č. 128/2000 Sb.

zákon č. 239/2000 Sb.,

zákon č. 240/2000 Sb.

Zákon č. 254/2001 Sb.,

zákon 239/2000 Sb

Internetové zdroje:

<https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2021-pocetni-stavy.aspx>

ČESKO. fragment #f2059300 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 21. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239#f2059300>

ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 24. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320#p1-1>

ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 26. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133#p1-1>

ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 26. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374#p1-1>

ČESKO. § 2 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 26. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273#p2-1>

#<http://av21.ssc.avcr.cz/vyzkumne-programy/04-prirodni-hrozby/index.html?month=1&year=2018&eventDate=07-01-2018&>

<https://criscon.cz>

<https://www.bis.cz/terorosmus/>

Ministerstvo vnitra České republiky. Bezpečnostní politika – Bezpečnostní hrozby. [online]. © 2017. [cit. 22. 7. 2017] Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>>

Ministerstvo vnitra České republiky. Bezpečnostní politika – Bezpečnostní hrozby. [online]. © 2017. [cit. 22. 7. 2017] Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>>

<https://civilnaochrana.org/?p=1522>

Ministerstvo vnitra České republiky. Bezpečnostní politika – Bezpečnostní hrozby. [online]. © 2017. [cit. 22. 7. 2017] Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>>

hrozby-337414.aspx>

<https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.sapx>

Ministerstvo vnitra České republiky. Bezpečnostní politika – Bezpečnostní hrozby. [online]. © 2017. [cit. 22. 7. 2017] Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>>

Ministerstvo vnitra České republiky. Bezpečnostní politika – Bezpečnostní hrozby. [online]. © 2017. [cit. 22. 7. 2017] Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>>

<https://cesky.radio.cz/policie-loni-v-cesku-odhalila-o-ctvrtinu-vic-nelegalnich-migrantu-8707435>

<https://zoommagazin.iprima.cz/zajimavosti/povodne-v-ceske-republice>

<https://www.hzscr.cz/clanek/vlada-cr-schvalila-novou-koncepci-ochrany-obyvateilstva.aspx>

http://data.idnes.cz/soubory/na_projekty/A130201_M02_FACTBOX_3-2012.PDF

<https://www.natoaktual.cz/zpravy/Iwashingtonskasmlouva>

KRÍŽ, Z. Civilní řízení a demokratická kontrola armády České republiky. Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2004, ISBN 80-210-3590-0

<https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2021-pocetni-stavy.aspx>

<https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2021-pocetni-stavy.aspx>

ČESKO. fragment #f2059300 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 21. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239#f2059300>

ČESKO. § 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 21. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239#p4>

Hasičský záchranný sbor [online] HZS 2019 [cit. 02. 11. 2019], dostupné z WWW <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

Policie ČR. 2017. (cit. 26.7.2017). Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>>

ČESKO. § 2 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 26. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239#p2-1-b>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. Krizové řízení, plánování a vzdělávání [online] [cit. 2020-01-13]. Dostupné z WWW <<http://www.mvcr.cz/clanek/krizove-rizeni-72.aspx>>.

<https://www.policie.cz/clanek/policista-roku-2020.aspx>

https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/zasahy-proti-aktivistum-na-sumave-staly-policii-milion-korun.A110830_092128_plzen-zpravy_alt

<https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-koronavirus/659960/ucet-za-bitvu-s-policisty-na-staromaku-je-pres-4-miliony-castka-muze-jeste-narust.html>

<https://cnn.iprima.cz/srazka-vlak-u-domazlicku-zemreli-tri-lide-o-pripad-se-zajimaji-kriminaliste-30913>

Seznam použitých zkratek

ČR – Česká republika

PČR – Policie České republiky

IZS – Integrovaný záchranný systém

HZS – Hasičský záchranný sbor

MU – mimořádná událost

BZS – Báňská záchranná služba

Přílohy

1. Základní složky IZS:

Hasičský záchranný sbor České republiky

Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Zdravotnická záchranná služba

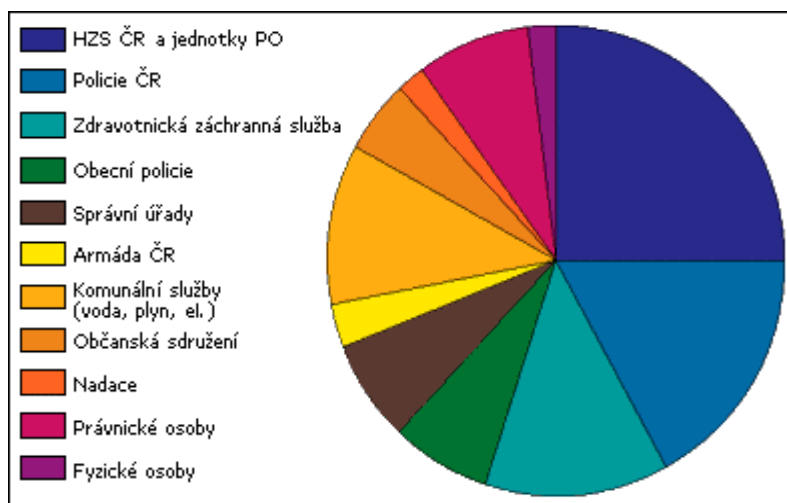

..

..

2. Zastoupení složek v integrovaném záchranném systému

3. Rozeznávací znaky v IZS

Rozeznávací znaky

podle Ženevské úmluvy z r. 1864, Ženevské úmluvy o zlepšení osudu raněných a nemocných při armádách v poli z r. 1906, Ženevské úmluvy

o ochraně obětí ozbrojených konfliktů z 1949 a Dodatkového protokolu I. z r. 1977.

Vojenská a civilní zdravotnická služba

Vojenský duchovní personál

Civilní duchovní personál - jen u civilní zdravotnické služby a civilní ob

Mezinárodní organizace Červeného kříže

Civilní obrana

Značené kulturní objekty - obecná ochrana

Personál na ochrana kulturních objektů

Značené kulturní objekty - zvláštní ochrana

Stavby a zařízení, které obsahují nebezpečné síly - přehrady, hráze, a elektrárny

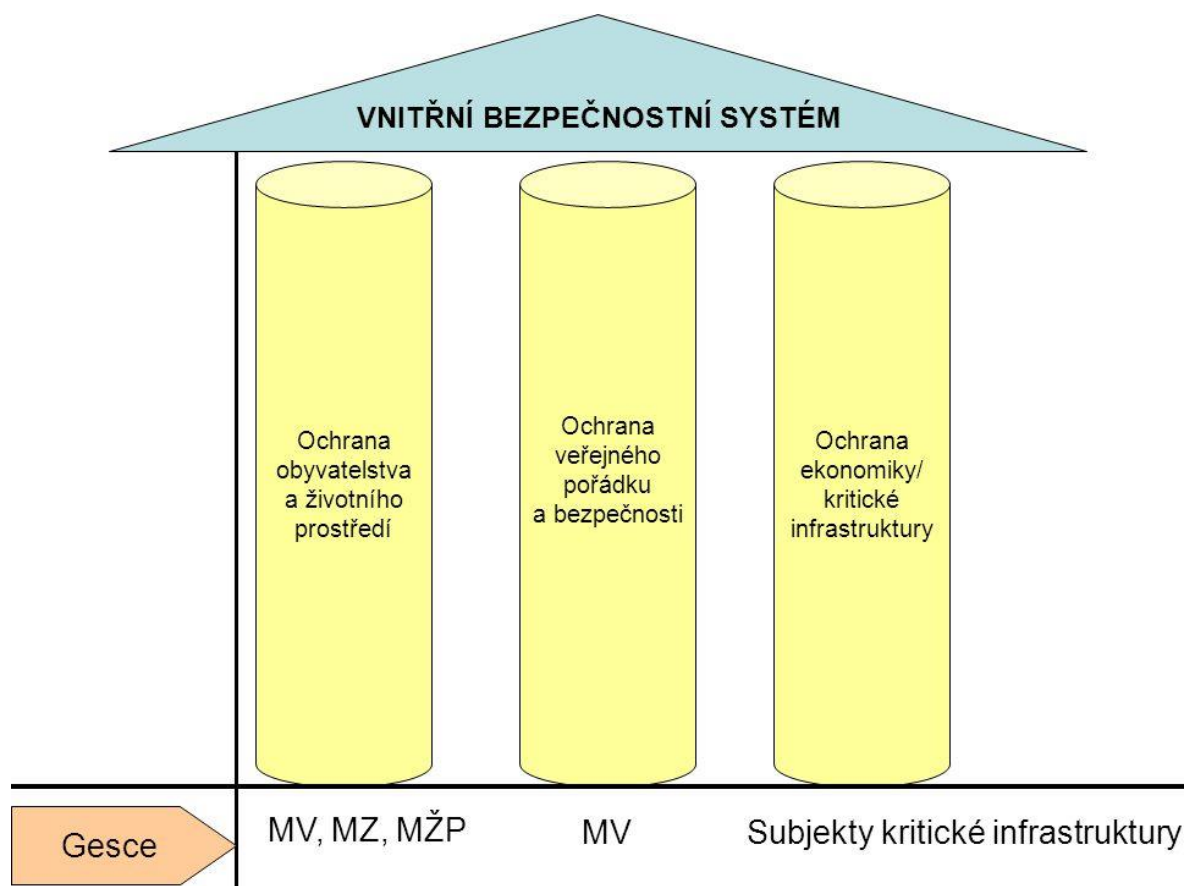

Bílá vlajka (Vlajka příměří, používá se při vyjednávání a kapitulaci)

Místa pro konání bohoslužeb, umělecké a historické památky, muzea

4. Vnitřní bezpečnostní systém

5. Druhy zvuku požární sirény

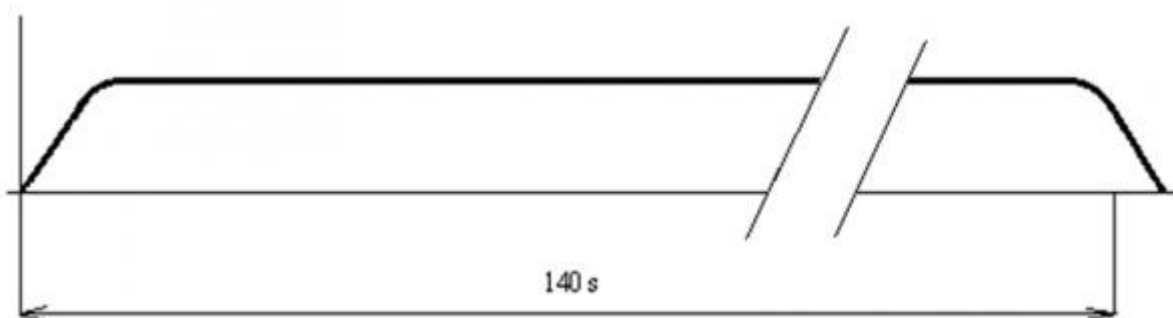
Druhy zvuku požární sirény

Nejčastěji můžeme slyšet „houkat“ sirénu při pravidelných zkouškách (**zkouška sirén**), poté se poměrně často můžeme setkat s „houkáním“ při svolávání jednotek sborů dobrovolných hasičů (**požární poplach**) a nejméně časté, přesto nejvíce závažné, je „houkání“ při varování před hrozícím či nastalým nebezpečím, mimořádnou událostí nebo krizovou situací (**všeobecná výstraha**). Ve výjimečných případech mohou být sirény spuštěny také jako pieta, například k uctění památky tragicky zesnulých hasičů ve službě, nebo jako tomu bylo po útoku v ostravské nemocnici (12/2019).

Potom, co uslyšíte zvuk sirény, zapněte rádio a televizi – informaci o tom co se stalo, proč byla spuštěna siréna a co máte dělat, obdržíte z veřejných sdělovacích prostředků nebo z reproduktorů vozidel IZS projíždějících ulicemi města.

Zkouška sirén

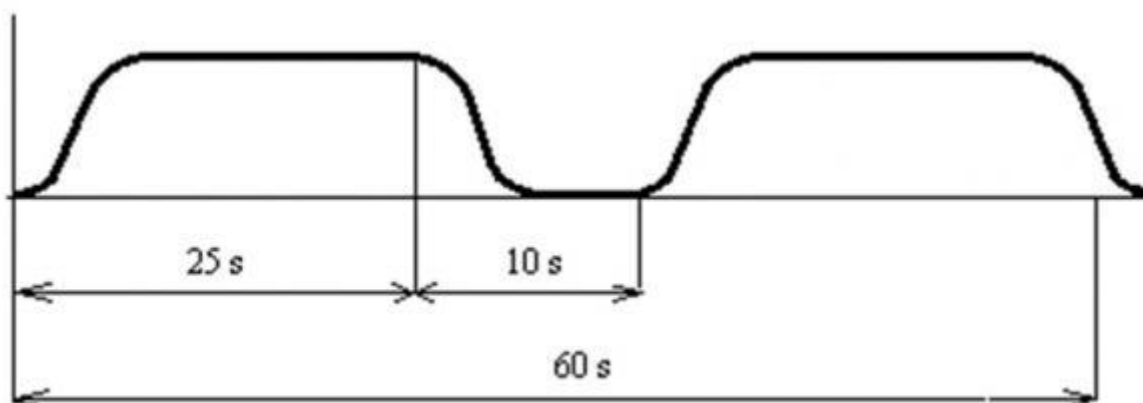
- zkušební tón – nepřerušovaný táhlý tón v trvání 140 vteřin;
- akustický test koncových prvků varování, který se v Olomouckém kraji provádí každou první středu v měsíci, ve 12:10 hodin;
- na zbylém území České republiky probíhá tato zkouška ve 12:00 hodin.

Ukázka - [▶ siréna rotační](#), [▶ siréna elektornická](#)

Požární poplach

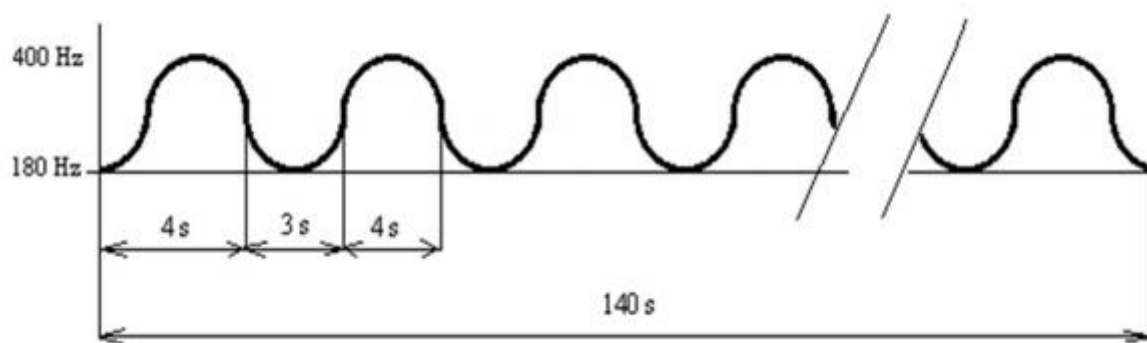
- přerušovaný tón po dobu 1 minuty (siréna zní 25 vteřin, 10 vteřin přestávka a zase siréna 25 vteřin), může být opakován;
- napodobuje hlas trubky troubící tón "HO-ŘÍ, HO-ŘÍ";
- slouží ke svolání členů jednotek sborů dobrovolných hasičů;

Ukázka - [▶ siréna rotační](#), [▶ siréna elektornická](#)

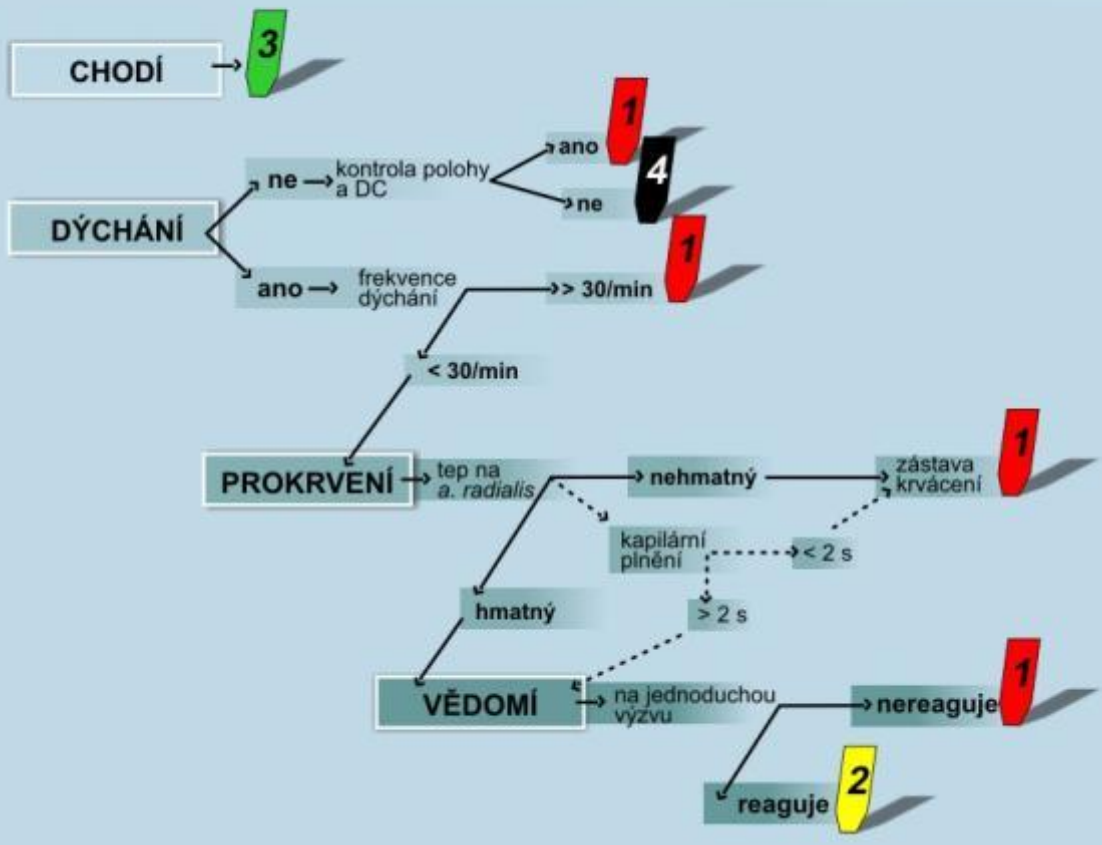
VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA

- jediný varovný signál pro obyvatelstvo v České republice;
- kolísavý tón koncových prvků v trvání 140 vteřin, může zaznít až třikrát po sobě, v přibližně tříminutových intervalech.

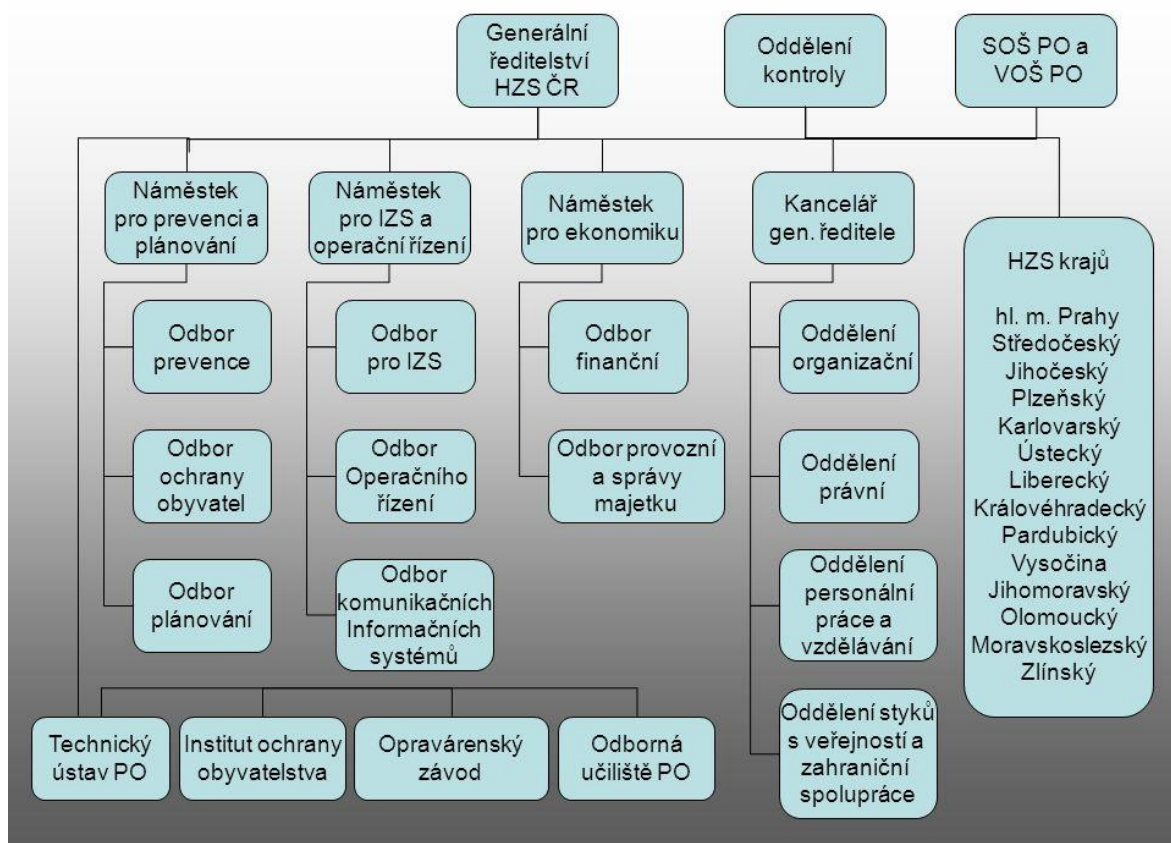

6. Třídění raněných

TŘÍDĚNÍ RANĚNÝCH START (**S**nadné **T**řídění **A** Rychlá **T**erapie)

7. Struktura HZS

8. Struktura řízení HZS

Struktura řízení IZS platná od 1.1.2001

MUDr. Pavel Urbánek, ÚSZS v Brně

